

**АНОТАЦІЇ ТА ПОСТЕРИ
ПЕРЕМОЖЦІВ МАН**

Молода наука-2022

Відділення наук про Землю

Відділення філософії та суспільствознавства

Відділення історії

Запоріжжя - 2022

Упорядники:

Шелегеда Олена Романівна,

завідувачка організаційно-масового відділу

(з питань роботи з талановитою молоддю та МАН)

Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради

Солоха Аліна Сергіївна, культорганізатор

Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради

Збірка анотацій науково-дослідницьких робіт переможців обласного етапу конкурсу-захисту 2021-2022 н.р. та постерів переможців Всеукраїнського етапу конкурсу-захисту 2021-2022 н.р. (Історико-географічний профіль)/ укл. Шелегеда О.Р., Солоха А.С. – Запоріжжя: КЗ «Центр туризму» ЗОР, 2022.– 60 с.

У збірці подано анотації науково-дослідницьких робіт абсолютних переможців обласного етапу – учасників III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2021-2022 навчальних роках у наукових відділеннях історії, філософії та суспільствознавства, наук про Землю.

Рекомендовано організаторам науково-дослідницької діяльності, вчителям і учням закладів освіти, педагогічним працівникам та вихованцям позашкільних навчальних закладів.

Підготовлено до друку і видруковано в Комунальному закладі «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради

Адреса: 69091, м. Запоріжжя, вул. Немировича-Данченка, 46-А Телефон/факс: (061) 224-02-71; 224-24-71

E-mail: info_turcenter@ukr.net

Сайт: <http://centrturizmu.zp.ua>

ПЕРЕДМОВА

У збірці представлено анотації науково-дослідницьких робіт абсолютних переможців обласного етапу – учасників III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України, а також постери переможців Всеукраїнського етапу конкурсу у 2021-2022 н.р. Висвітлено наукові ідеї юних дослідників із 15 секцій трьох наукових відділень: філософії та суспільствознавства; історії та наук про Землю.

З 2020 року текст МАНівської роботи супроводжує анотація дослідження. Це вид академічного тексту, що дозволяє будь-кому швидко зрозуміти, що саме досліджували, якими методами. Нововведення покликані покінчити з формальним виконанням умов, натомість зорієнтувати учасників на більш відповідальний і зрілий підхід до підготовки проєкту. Анотація є узагальненим коротким викладом основного змісту роботи. В анотації (текст обсягом до однієї сторінки) подається стисла характеристика змісту роботи з визначенням основної мети, актуальності і завдань наукового дослідження. Також у них зазначаються висновки й отримані результати проведеної роботи, ключові слова.

Важливим елементом конкурсу є постерний захист науково-дослідницького проєкту.

Постер – це плакат формату А0, який розкриває короткий зміст проєкту (мета і завдання, матеріали і методи його виконання, об'єкт, предмет, результати та висновки).

Під час постерного захисту учасник конкурсу МАН розповідає про свій науково-дослідницький проєкт протягом 3 хв, і протягом 10-15 хв відповідає на запитання журі, які, в першу чергу, стосуються наукового апарату дослідження та методів дослідження, за допомогою яких було здійснено науковий пошук та написання НДР.

Збірка підготовлена з метою популяризації творчих здобутків обдарованої молоді Запорізького краю.

Запорізьке територіальне відділення МАН України

Відділення наук про Землю

Секція: географія та ландшафтознавство

АНОТАЦІЯ

*Василець Єгор Сергійович, учень 11 класу навчально-виховного
комплексу № 16 ММР ЗО, вихованець КЗ «ЦПО» ММР ЗО*

*Науковий керівник: Байтеряков Олег Зуфарович,
кандидат географічних наук, доцент Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ РОЗСЕЛЕННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ І ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Дослідницьку роботу присвячено виявленню і порівнянню сучасного стану і просторових відмінностей систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей після реформи адміністративно-територіального устрою. Досліджено специфіку визначення поняття «система розселення» і систематизовано основні риси його дефініції. Проаналізовано підходи та методику визначення основних показників, що характеризують регіональну систему розселення.

На підставі власних розрахунків проведено оцінку і виявлено просторові відмінності систем розселення нових адміністративних районів Запорізької і Дніпропетровської областей за різними показниками, такими як щільність населення території, середня людність поселень, середня густота поселень території, середня відстань між ними, індекс лідерства адміністративних центрів районів, рівень урбанізації території за часткою міського населення та за ієрархічним методом О.В. Терещенка. Окремо проведено розрахунки і порівняльний аналіз сучасного стану систем міського та сільського розселення нових адміністративних районів областей.

Виявлено типізацію нових адміністративних районів областей за структурою системи розселення. Запропоновано шляхи вдосконалення регіональних систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей

Ключові слова: система розселення, щільність населення, густота поселень території, індекс лідерства адміністративних центрів, рівень урбанізації.

Комунальний заклад "Центр позашкільної освіти" Мелітопольської міської ради Запорізької області

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ РОЗСЕЛЕННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ І ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Автор: Василець Єгор, учень 11 класу Мелітопольського НВК № 16 ММР ЗО, вихованець КЗ «ЦПО» ММР ЗО

Науковий керівник: Байтеряков Олег Зуфарович, кандидат географічних наук, доцент МДПУ ім. Б. Хмельницького, науковий керівник КЗ «ЦПО» ММР ЗО

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Системи розселення Запорізької та Дніпропетровської областей.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Географічні аспекти оцінювання стану регіональної системи розселення.

МЕТА РОБОТИ

Виявити і порівняти сучасний стан і просторові відмінності систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей після реформи адміністративно-територіального устрою.

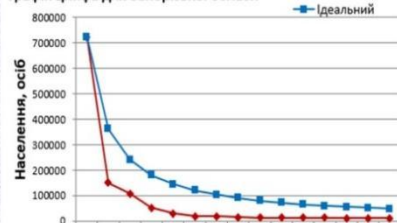
ЗАВДАННЯ

- 1) вивчити підходи та методику дослідження системи розселення території;
- 2) надати загальну характеристику і виявити просторові відмінності сучасного стану систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей;
- 3) провести розрахунки і порівняльний аналіз результатів оцінки сучасного стану систем міського та сільського розселення областей;
- 4) виявити типізацію адміністративних районів Запорізької і Дніпропетровської областей за структурою системи розселення;
- 5) запропонувати шляхи вдосконалення регіональних систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей.

$$R = \sqrt{(S/P)} \quad T = N/P$$
$$K = P/S \quad M = N/S$$

R - середня відстань між поселеннями, S - площа, P - кількість поселень, K - середня густота поселень, T - середня людність поселень, N - кількість населення, M - щільність населення.

Графік ципфа для Запорізької області

Рівень урбанізації за часткою міського населення Запорізької і Дніпропетровської областей

Щільність сільського населення Запорізької і Дніпропетровської областей

Типізація адміністративних районів Запорізької і Дніпропетровської областей за структурою системи розселення

Показники сільської системи розселення Запорізької і Дніпропетровської областей

Область	Сільське населення (тис. осіб)	Частка сільського населення	Щільність сільського населення (осіб/км²)	Середня людність сільських поселень (осіб)
Запорізька область	375,4	22,5%	14	411
Бердянський	51,5	28,7%	12	472
Василівський	69	37,5%	16	698
Запорізький	88,2	10,3%	19	322
Мелітопольський	94,3	33,6%	13	469
Пологівський	72,4	43,3%	11	313
Дніпропетровська область	500	16%	16	333
Дніпровський	108	9%	19	462
Кам'янський	60	14%	12	219
Криворізький	96	13%	17	339
Нікопольський	50	20%	15	385
Новомосковський	63	37%	18	573
Павлоградський	37	22%	15	378
Світловодський	87	43%	13	234

Показники міської системи розселення Запорізької і Дніпропетровської областей

Область	Міське населення (тис. осіб)	Кількість міст	Кількість смт	Рівень урбанізації за часткою населення	Рівень урбанізації за ф-цією Терещенка
Запорізька область	1 291,1	14	22	77,5%	0,6
Бердянський	127,6	2	2	71,3%	0,47
Василівський	115,1	4	3	62,5%	0,24
Запорізький	767,1	2	7	89,7%	0,85
Мелітопольський	186,5	1	6	66,4%	0,43
Пологівський	94,7	5	4	56,7%	0,13
Дніпропетровська область	2 642	20	45	84,1%	0,67
Дніпровський	1 051	2	9	91%	0,86
Кам'янський	370	6	8	86%	0,48
Криворізький	660	3	4	87%	0,83
Нікопольський	206	3	5	80%	0,41
Новомосковський	106	2	5	63%	0,26
Павлоградський	133	2	1	78%	0,50
Світловодський	116	2	13	57%	0,14

ВИСНОВОК

- 1) Системи розселення Запорізької і Дніпропетровської областей мають суттєві відмінності.
- 2) Дніпропетровська область перевищує за показниками щільності населення, щільності населених пунктів, середньої густоти поселень.
- 3) За показниками середньої відстані між поселеннями і індексом лідерства райцентрів області доволі схожі.
- 4) Адміністративні райони як Запорізької, так і Дніпропетровської областей мають виражену диференціацію за основними показниками.
- 5) Аналіз міських систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей свідчить, що вони відрізняються за основними показниками, але їх пропорційна структура дещо схожа.
- 6) На підставі проведеного аналізу і розрахунків можна здійснити типологічне групування нових адміністративних районів Запорізької і Дніпропетровської областей за сучасною структурою розселення
 1. райони з моноцентричною системою розселення;
 2. райони з біцентричною системою розселення;
 3. райони з поліцентрично-дисперсною системою розселення. Запропоновано шляхи вдосконалення регіональних систем розселення Запорізької і Дніпропетровської областей, що передбачають розвиток субрегіональних і субрайонних центрів, розвиток інфраструктури.

АНОТАЦІЯ

*Копилов Денис Дмитрович, учень 11 класу
Лицею № 5 ММР ЗО, вихованець КЗ «ЦПО» ММР ЗО
Науковий керівник: Байтеряков Олег Зуфарович,
кандидат географічних наук, доцент Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
науковий керівник КЗ «ЦПО» ММР ЗО*

ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АВТОТРАНСПОРТНОЮ МЕРЕЖЕЮ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дослідницьку роботу присвячено виявленню сучасного стану і просторових відмін рівня забезпеченості автомобільною транспортною мережею території Запорізької області після реформи адміністративно-територіального устрою.

Розроблено структурно-логічну модель дослідження рівня забезпеченості автомобільною транспортною мережею території, що відображає послідовність дослідження і зміст його етапів.

На підставі власних розрахунків проведено оцінку і порівняльний аналіз рівня забезпеченості автомобільною транспортною мережею Запорізької області в цілому та її адміністративних районів за показниками щільності автодоріг за площею території і населенням, середньозваженим показником категорійності автошляхів, за узагальненими коефіцієнтами Енгеля і Гольца.

Проведено порівняльний аналіз каркасів автотранспортних мереж та виявлено їх вплив на часову автотранспортну доступність адміністративних районів області за допомогою розрахованих і побудованих відповідних карт ізохрон. Запропоновано певні шляхи раціоналізації сучасного стану автотранспортної мережі Запорізької області, що впливатиме на ефективність її функціонування.

Ключові слова: автотранспортна мережа, категорія автошляхів, автотранспортна доступність, ізохрони, адміністративний район.

Географічні аспекти оцінки сучасного стану забезпеченості автотранспортною мережею Запорізької області

Автор: Копилов Денис Дмитрович, учень 11 класу Ліцею № 5

ММР ЗО, вихованець КЗ «ЦПО» ММР ЗО

Науковий керівник: Байгєряков Олег Зуфарович, кандидат географічних наук, доцент МДПУ ім. Б. Хмельницького, науковий керівник КЗ «ЦПО» ММР ЗО

Предмет дослідження

Географічні аспекти оцінювання транспортної забезпеченості території.

Об'єкт дослідження

Автомобільна транспортна мережа Запорізької області.

Мета роботи

Виявити сучасний стан і просторові відмінності рівня забезпеченості автомобільно-транспортною мережею Запорізької області після реформи адміністративно-територіального устрою.

Методи дослідження

Системно-структурний аналіз, порівняльний аналіз, математичні, картографічний.

Завдання

- 1) вивчити підходи та методики дослідження рівня транспортної забезпеченості території;
- 2) провести розрахунки і порівняльний аналіз результатів оцінки рівня забезпеченості автомобільною транспортною мережею адміністративних одиниць Запорізької області;
- 3) визначити і порівняти часову транспортну доступність території адміністративних районів Запорізької області;
- 4) виявити шляхи вдосконалення автомобільної транспортної забезпеченості території адміністративних районів Запорізької області.

Показники за якими оцінювалась автотранспортна мережа Запорізької області

Райони	ds км/тис. км²	dh км/тис. осіб	dE	dG	μ км	Σ доріг км	K
Бердянський	243	5.9	1.21	1.54	40.3	1083.7	3.43
Василівський	239	5.7	1.20	1.60	47.2	1049.9	3.45
Запорізький	310	1.7	0.7	1.30	35.8	1424.7	3.73
Мелітопольський	229	5.6	1.14	1.33	32	1596.6	3.64
Пологівський	248	10	1.55	1.32	40.6	1678.4	3.65
Всього	251	4.1	1.02	1.38	39	6834.3	3.57

K – середньозважена категорійність автодоріг dE – коефіцієнт Енгеля
P – кількість населених пунктів, од. dG – коефіцієнт Гольца
H – чисельність населення регіону, тис. осіб dh – щільність транспортних шляхів за населенням
X – загальна довжина автодоріг території; ds – щільність транспортних шляхів
xp – довжина доріг певної категорії μ – середні відстані до райцентра

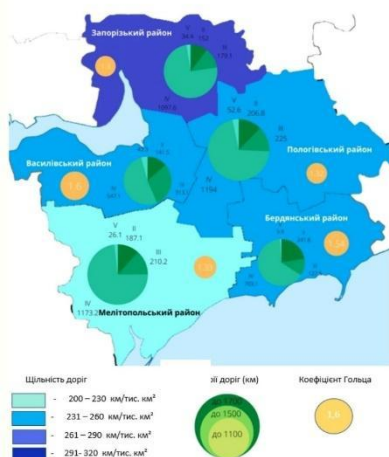
$$d_s = \frac{L}{S} \quad d_h = L/H$$
$$d_G = \frac{L}{\sqrt{SP}} \quad d_E = \frac{L}{\sqrt{SH}}$$
$$K = \frac{1x_1 + 2x_2 + 3x_3 + 4x_4 + 5x_5}{x}$$

Висновок

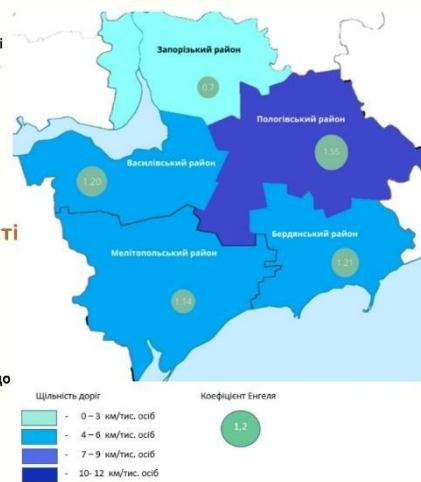
Попри розбіжність у площі території, кількості населених пунктів, розташуванні райцентрів, протяжності автошляхів, всі райони області мають досить схожу часову доступність до райцентрів, яка лише для окремих периферійних громад дещо перевищує одногодинну. Це свідчить про достатньо раціональний поділ області на нові адміністративні райони.

Шляхи підвищення ефективності автотранспортної мережі Запорізької області

- 1) Реконструкція автодоріг міжнародного значення та доріг між центрами районів та обласним центром
- 2) Підвищення пропускної здатності доріг, що забезпечують доступність курортів Азовського узбережжя
- 3) Формування повноцінної радіально-кільцевої конфігурації автотранспортної мережі Запорізького, Мелітопольського і Пологівського районів
- 4) Першочерговий розвиток автотранспортної мережі Мелітополя і Бердянська, як субрегіональних центрів

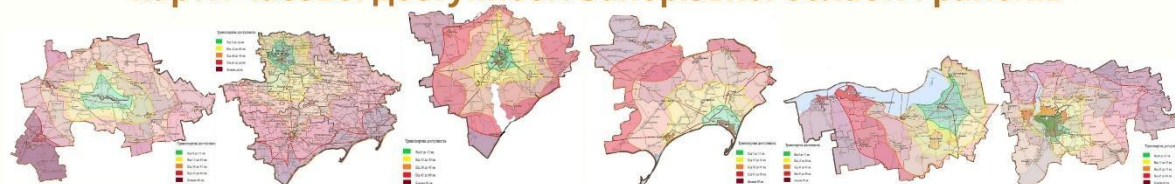

Карта щільності і протяжності автомобільних доріг по районах Запорізької області

Карта щільності автомобільних доріг у розрахунку за кількістю населення по районах Запорізької області

Карти часової доступності Запорізької області і районів

Відділення наук про Землю
Секція: гідрологія

АНОТАЦІЯ

*Дементьєва Діана Артемівна, учениця 10 - А класу
Запорізького навчально – виховного комплексу № 67
Запорізької міської ради Запорізької області
Наукові керівники: Гриценко Олександра Вікторівна,
учитель географії Запорізького навчально –
виховного комплексу № 67 Запорізької міської ради Запорізької області;
Бортнік Регіна Вікторівна, учитель хімії Запорізького навчально –
виховного комплексу № 67 Запорізької міської ради Запорізької області*

ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ І ПОТЕНЦІАЛ КАР'ЕРУ БЛАКИТНА ЛАГУНА

Дослідницька робота спрямована на вивчення гідроекологічних особливостей та потенціалу кар'єру Блакитна Лагуна та визначення проблеми затоплених кар'єрів Запоріжжя, як потенційних рекреаційних ресурсів чи дійсно небезпечних об'єктів.

Досліджено придатність узбережжя кар'єрів Запоріжжя для рекреації і відпочинку, проаналізовано й систематизовано відкриту інформацію про кар'єрні водойми Запоріжжя.

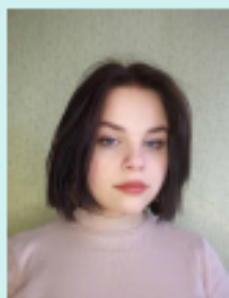
Досліджена інформація безпосередньо про кар'єр Блакитна Лагуна. У водойми затопленого гранітного кар'єру є досить великий потенціал як у майбутньої зони рекреації. Місцеві жителі і любителі «дикої» природи вже давно освоюють це місце, але воно й досі нагадує «дикий» пляж, непристосований до комфортного й безпечного відпочинку.

Проаналізовано якісний стан і основні властивості водних мас і прибережних ґрунтів та донних відкладень у затопленій водоймі. Результати якісних показників водних мас дають можливість зробити висновки про безпечність води для відпочиваючих людей протягом року.

Розроблено картосхему можливого застосування рекреаційної зони кар'єру Блакитна Лагуна.

Ключові слова: затоплені кар'єри, рекреаційний потенціал, зона небезпеки, гідроекологічні особливості, Блакитна Лагуна.

ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ І ПОТЕНЦІАЛ КАР'ЕРУ БЛАКІТНА ЛАГУНА

Виконала дослідження:
Леметська Анастасія
здобувачка освіти 10 класу
Запорізького навчально-виховного
комітету №67 Запорізької
міської ради Запорізької області
Наукові керівники:
ГРИНЧЕНКО О.В., вчителька географії,
ВОРТИК Р.В., вчителька хімії.
Запорізького навчально-виховного
комітету №67 Запорізької
міської ради Запорізької області

Новизна дослідження: автори спробували змоніторити та актуалізувати проблему використання кар'єрів.

Гіпотеза: затоплені кар'єри Запорізьких – потенційно рекреаційні ресурси чи забезпечити об'єкти?
Мета проекту: дослідити природні особливості кар'єру Блакитна Лагуна і визначити його придатність і потенціал для рекреації.
Об'єкт дослідження – затоплений кар'єр «Блакитна лагуна»
Предмет дослідження – гідроекологічні та гідрохімічні особливості вододілу кар'єру і його потенціал.
Завдання дослідження
1. Дослідити інформацію безпосередньо про кар'єр Блакитна лагуна та оцінити придатність його узбережжя для відпочинку.
2. Проаналізувати якісний стан і основні властивості водних мас, прибережних ґрунтів та дошок відкладів в кар'єрі.
3. Визначити придатність водних мас для створення та облаштування рекреаційної зони біля кар'єру.
4. Розробити картосхему можливого застосування рекреаційної зони

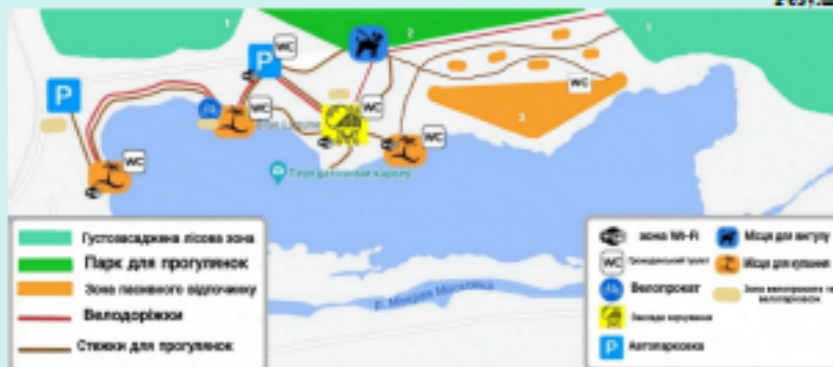
Методи: порівняльно-описовий, картографічний, геохімічний.

Дата	Штатний уміст	pH	Земля вода	Колір і прозорість проби	Концентрація Fe ²⁺	Концентрація Cu ²⁺	Концентрація Ca ²⁺	Концентрація SO ₄ ²⁻	Концентрація PO ₄ ³⁻	Концентрація Cl ⁻
11.06	~120° захід	8.7	високий	Біла проба	-	-	-	-	-	-
12.06	~120° захід	8.7	високий	Біла проба	-	-	-	-	-	-
21.06	~120° захід	8	високий	Біла проба	-	-	-	-	-	Білий дим
18.09	~120° захід	8	високий	Біла проба	-	Білий дим	Білий дим	-	-	Білий дим
27.12	~120° захід	8	високий	Біла проба	-	Білий дим	Білий дим	-	-	-

Результати досліджень якості води

Дата вибору	pH	Колір	Вміст Cu ²⁺	Вміст Cu ²⁺	Вміст Cu ²⁺
01.07.2021					
I проба	8.7	Білий дим	високий	високий	~120° захід
II проба	8.7	Білий дим	високий	високий	високий
11.06.2021					
I проба	8.7	Білий дим	високий	високий	~120° захід
II проба	8.7	Білий дим	високий	високий	високий
27.12.2021					
I проба	8.7	Білий дим	високий	високий	~120° захід
II проба	8.7	Білий дим	високий	високий	високий
III проба	8.7	Білий дим	високий	високий	високий

Результати досліджень прибережних ґрунтів

Картосхема застосування рекреаційної зони кар'єру.

Об'єкт оцінки	Характеристика об'єкту	Бали відносно загальної (1-35)
Зелені насадження	Наличість насаджень дерев до 50%	2
Гідрографія	Наличість річки в межах області або поверхневої вододілу до 10 га	2
Рельєф	Слабо виражений рельєф	2
Культурно-історичні об'єкти	Пам'ятники локального характеру	1
Екологічний стан території	Промисловий вид об'єкта	1
Транспортна доступність	Малотрафік або залізниця	2
Комплексність простору	Підняття на висоту 3 поверхових елементів: водні маси, лісові насадження, річка, паркова зона	3

Оцінка потенціалу зони відпочинку кар'єру Блакитна Лагуна

Висновки:

- Дослідження інформації безпосередньо про кар'єр Блакитна Лагуна, затоплений графічний кар'єр з досить високим рекреаційним потенціалом. Місцеві жителі давно освоюють це місце, але воно використовується до комфортного відпочинку.
- Проаналізували якісний стан і основні властивості водних мас і прибережних ґрунтів та дошок відкладів. Результати, що співпадають з «Нормами якості води і гранично допустимими концентраціями (ГДК) забруднюючих речовин у воді водних об'єктів для комерційно-побутового призначення» говорять про безпечність води для відпочиваючих людей протягом року.
- Головною умовою господарської цінності затопленого кар'єру Блакитна Лагуна є їх рекреаційна ємність. В ідеалі зона забезпечується довжиною берегової зони, площею мілководдя для безпечного купання, зручністю під'їзду транспорту, наявністю місць для стоянок автомобілів, характером деревної рослинності, мікрокліматом, якістю води є обов'язковою умовою й важливим до вододілу для рекреації. Ми визначили, що всі необхідні елементи зони відпочинку та їх комплексне взаємодія потенційно можливі.

Відділення наук про Землю
Секція: гідрологія

АНОТАЦІЯ

Чаборай Олександра Юріївна, учениця 10 - Г класу
Запорізького навчально – виховного комплексу № 67
Запорізької міської ради Запорізької області
Наукові керівники: ***Гриценко Олександра Вікторівна***,
учитель географії Запорізького навчально - виховного комплексу № 67
Запорізької міської ради Запорізької області;

Бортнік Регіна Вікторівна, учитель хімії Запорізького навчально - виховного комплексу № 67 Запорізької міської ради Запорізької області

ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОКОВОЇ ЗАТОКИ В РАЙОНІ СЕЛИЩА ПІДПОРОЖНЄ

Дослідницька робота спрямована на вивчення гідроекологічних особливостей Осокової затоки в районі селища Підпорожнє та доведенні гіпотези щодо водних ресурсів затоки Осокової, які були і продовжують бути небезпечними для місцевих жителів, що проживають в зоні впливу затоки.

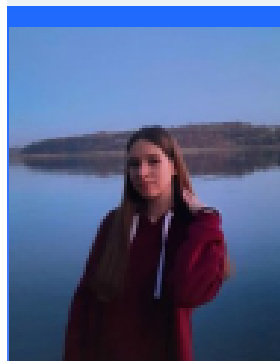
Досліджено, що частина Осокової затоки є штучним відстійником для нафтопродуктів, важких металів та інших компонентів виробництва. Глибина затоки в деяких місцях сягає більше 15м, що не дає можливості потраплянню забруднюючих речовин у верхні прошарки водних мас, а рельєф балки Середня за багаторічний період експлуатації полігонів відвального господарства зазнав значних змін і в теперішній час носить яскраво виражений техногенний характер.

Проведено відбір зразків водних мас затоки та визначено основні хімічні сполуки і геохімічні процеси, що провокують зміну властивостей верхніх шарів водних мас затоки. Вміст важких металів в ґрунтах характеризується відносною стабільністю і знаходиться в межах величин, які не загрозливі для людини.

Проведена екологічна оцінка полігону промислових відходів, який залишається одним із найскладніших об'єктів в районі м. Запоріжжя, забезпечення техногенно-екологічної безпеки є головним завданням металургійних підприємств, що в свою чергу сприяє. Екзогенні геологічні процеси техногенного походження існують у вигляді ерозійних процесів на схилах відвалів і можуть прогнозуватися зсувні процеси.

Ключові слова: гідроекологічні особливості, Осокова затока, промисловий полігон, селище Підпорожнє.

ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОКОРОВОЇ ЗАТОКИ В РАЙОНІ СІЛИЩА ПІДПОРОЖЖЕ

Назва роботи:
Чайорай Олександра, юрисконсульта, здобувачка освіти 10 класу Запорізького колегіально-школярського комплексу №67 Запорізької міської ради Запорізької області
Науковий керівник:
Гриценко О.В., вчителька географії, **Воронік Р.В.**, вчителька хімії, Запорізького колегіально-школярського комплексу №67 Запорізької міської ради Запорізької області

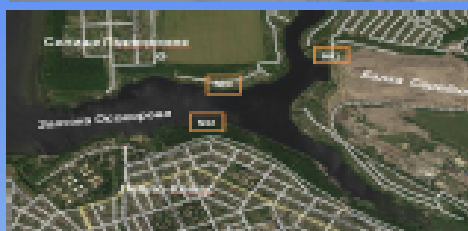
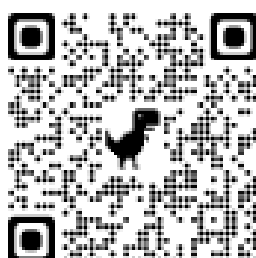
Об'єкт дослідження: Осокорова затока в районі с. Підпорожжя.
Предмет дослідження: гідроекологічні особливості Осокоро-вої затоки в межах с. Підпорожжя.

Мета дослідження: довести, що геохімічний склад водних мас затоки потенційно небезпечний для використання місцевими жителями для господарських потреб та з метою рекреації.

Завдання дослідження:

- 1.З'ясувати історію утворення Осокорової затоки, селища Підпорожжя та промполігону «Балка Середня».
- 2.Оцінити сучасний стан впливу діянок промислових відходів балки Середньої на акваторію Осокорової затоки.
- 3.Провести відбір зразків водних мас затоки та визначити основні хімічні сполуки і геохімічні процеси, що змінюють властивості верхових шарів водних мас.

Посилання на відео : Промпалігон балки Середня – міна спільнотеної дії

Вид на полігон

Методи дослідження:

- порівняльно-описовий,
- картографічний,
- геохімічний,
- статистичний.

Картограма розташування точок забору води

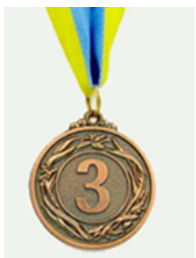
Хімічні дослідження якісного складу води з акваторії затоки.

Дата	Погодні умови	Місц. + відбір	Код і прозорість води	Запах води	pH серед об'єкта	Намкність Fe ²⁺	Намкність Cu ²⁺	Намкність Cl ⁻	Намкність PO ₄ ³⁻
14.05	Місц. температура, +19°C	N01	Прозора, без кольору	В	5.4	+	++	-	-
		N02			6.7	-	-	-	-
		N03			6.7	-	-	-	+
17.06	Місц. температура, +22°C	N01	Прозора, з часточками бруду	В	6.7	+	+	+	+
		N02			6.7	-	-	-	-
		N03			6.7	-	-	-	-
19.08	Місц. температура, +22°C	N01	Каламутна, сіро-жовта	НСЗ	5.4	+	+	+	-
		N02			6.7	-	-	-	-
		N03			6.7	-	-	-	-
09.09	Місц. температура, +24°C	N01	Зелена	Запах смуглих рясин	6.7	+	+	+	-
		N02			НСЗ	6.7	-	-	-
		N03			6.7	-	-	-	-

Порівняльна характеристика показників якості води

Висновки:

- 1.Селище Підпорожжя утворилося під час будівництва Дніпровської ГЕС. Відходи виробництва складаються в балку Середню та з 60-х років XX ст.
2. Частина затоки є штучним відстійником для нафтопродуктів, важких металів та інших компонентів виробництва.
3. Рельєф балки Середня носить виразно виражений техногенний характер та представляє собою відвали 10-40 м зі склинами 25-40°.
4. Проведено відбір зразків водних мас затоки та визначено основні хімічні сполуки і геохімічні процеси, що провокують зміну властивостей верхових шарів водних мас затоки. Якість води оцінювалась за інтегрованим показником якості у межах групи ретована, які належать до групи з одним лімітуючим показником шкідливості (ЛШIII). Намкність Fe²⁺, Cu²⁺, Cl⁻, PO₄³⁻ кмість у незначних кількостях говорять про небезпечність водних мас.
5. Для господарсько-питного і комунально-побутового водокористування в групу включаются ретована з класом небезпечки 1– 2. Відповідно «Нормам якості води і гранично допустимих концентрацій» (ГДК) забруднюючих ретованих у воді водних об'єктів для комунально-побутового призначення» в металів зразків показав, що вся територія затоки непридатна для відпочинку.

Відділення наук про Землю
Секція: кліматологія та метеорологія

АНОТАЦІЯ

*Пшеничников Денис Сергійович,
учень 10 класу Енергодарської*

загальноосвітньої школи I-III ступенів №2,
вихованець Енергодарської малої академії наук
учнівської молоді,

Науковий керівник: **Мірошник Тетяна Олексіївна**,
керівник гуртка Енергодарської малої академії наук учнівської
молоді Енергодарської міської ради Запорізької області

АНАЛІЗ ТЕМПЕРАТУР, КІЛЬКОСТІ ОПАДІВ, ВІТРОВОГО РЕЖИМУ В М. ЕНЕРГОДАР

Дослідницьку роботу присвячено виявленню впливу кліматичних змін на коливання кліматичних показників у м. Енергодар за період 1996-2020 рр.

Проаналізовано розподіл температурних показників в м. Енергодар за період 1996-2020 рр.: середньомісячних, середньорічних, максимальних, мінімальних і обґрунтовано значення таких досліджень.

Досліджено зміни поля опадів в м. Енергодар за період 1996-2020 рр.

Виявлено особливості вітрового режиму м. Енергодар за період 2000 – 2020 рр.

Побудовано діаграми і графіки ходу температурних показників в місті Енергодар за період 1996-2020 рр., діаграми ходу річної кількості опадів і зміни середньої місячної кількості опадів за порами року.

Складено прогноз ходу кліматичних показників у м. Енергодар до 2050 року.

Досліджено міжнародний досвід адаптації до зміни клімату і можливості його застосування в умовах України і в м. Енергодар.

Запропоновано органам державної влади заходи у сфері адаптації до глобальної зміни клімату в м. Енергодар.

Розроблено карту прохолодних зон другого і третього мікрорайонів міста Енергодар.

Ключові слова: температура повітря, клімат, поле опадів, вітровий режим, адаптація до глобальних змін клімату, прохолодні зони.

Відділення наук про Землю
Секція: геологія, геохімія та мінералогія

АНОТАЦІЯ

Гурова Ірина Олександрівна,
учениця 9 класу
Вільнянської ЗОШ І-ІІІ ступенів №1
Вільнянської міської ради
Науковий керівник: Терещук Альона Вікторівна,
вчитель географії та біології Вільнянської ЗОШ І-ІІІ ст. №1
Вільнянської міської ради

ПОКЛАДИ КАОЛІНОВИХ ГЛИН У МЕЖАХ ВІЛЬНЯНСЬКОЇ АНТИКЛІНАЛІ СЕРЕДНЬОПРИДНІПРОВСЬКОГО МЕГАБЛОКУ УКРАЇНСЬКОГО ЩИТА

Запорізька область є надзвичайно багатим у геологічному розумінні регіоном, тут розміщені численні родовища мінеральних ресурсів, що мають промислове значення. У регіоні знаходиться одне із найбільших перспективних покладів каоліну – сировини для вогнетривів, кераміки, паперу, гуми, пластмаси та інших матеріалів, яке на даному етапі не використовується за призначенням, але є вкрай необхідними для підтримки сталого економічного розвитку.

Дослідницька робота присвячена детальному дослідженню покладів каолінових глин у межах Вільнянської антиклінали Середньопридніпровського мегаблоку Українського щита.

Проаналізовано тектонічну, геологічну та геоморфологічну будови покладу, особливості розвіданості родовища та акцентовано увагу хімічному і механічному складу копалини.

На підставі досліджень виявлено, що поклад представлений двома типами первинних (залишкових) каолінів – нормальним і лужним. Виходячи з порівняльного аналізу Біляївського родовища та одного з найбільших у світі покладів високоякісних каолінів – Присянівського, визначили високі хімічні та механічні якості Біляївської копалини, що в деяких випадках перевищує показники Присянівської.

Отже, гірничо-геологічна оцінка Біляївського каолінового родовища та дослідження каолінів для застосування в різних галузях господарства дозволяють стверджувати, що родовище є потенційно потужним для відкритої розробки в майбутньому, тому що має високий вміст промислових каолінів, що, в свою чергу, мають високу якість збагачення.

Ключові слова: каолін первинний, Вільнянська антикліналь, Середньопридніпровський мегаблок, Біляївське родовище, Присянівське родовище, типи нормальний і лужний, хімічні та механічні показники.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: журналістика

АНОТАЦІЯ

Сопільняк Крістіна Євгенівна,
учениця 9 класу комунальної установи
«Пологівський ліцей №1» Пологівської
міської ради Пологівського району
Запорізької області

Науковий керівник: **Корнєйко Наталія Іванівна,**
учитель української мови та літератури
комунальної установи «Пологівський ліцей №1»

ФОРМАТ ТРЕВЕЛ-ШОУ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ВИД МЕДІАПРОЄКТІВ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНОМОВНИХ ЮТУБ-КАНАЛІВ)

За останнє десятиліття в українському медіапросторі більш поширеною стала тревел-журналістика, яка залучає глядача до подорожей та пропонує матеріал, де домінує суміш інформації та розваг. Тому дослідницьку роботу присвячено формату тревел-шоу на україномовних ютуб-каналах.

У роботі розкрито сутність тревел-журналістики та її особливості. Досліджено основні жанри тревел-програм та форми подачі матеріалу.

Проаналізовано специфіку побудови тревел-шоу на прикладі восьми україномовних ютуб-каналів про подорожі. Виявлено, що на ютубі є багато цікавих та корисних каналів про мандри, різних за жанром, але їх об'єднує те, що все це пізнавально-розважальні проєкти, головне завдання яких – розважити глядача та дати корисну достовірну інформацію, це ніби реклама того міста чи країни, де подорожують ведучі. Нам потрібно більше «просувати» тревел-канали, тому що це щось нове, що завжди може допомогти вам дізнатися краще про країну чи місто, які ви хотіли б відвідати.

Розроблено питання та проведено опитування серед учнів, учителів та батьків щодо актуальності тревел-шоу в час пандемії та карантинних обмежень.

Ключові слова: тревел-журналістика, тревел-шоу, тревел-програма, репортаж, медіапростір, медіапроєкт, рекомендація, нарис, огляд.

АНОТАЦІЯ

*Байда Поліна Олексіївна,
учениця 9 класу Запорізької гімназії № 107
Запорізької міської ради Запорізької області
Науковий керівник: Меценко Ганна Юріївна,
практичний психолог гімназії №107
Запорізької міської ради Запорізької області*

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Центральним питанням гендеру є проблема гендерної рівності чоловіків і жінок, зміна сприйняття ролі обох статей у суспільстві та створення рівних можливостей для чоловіків і жінок щодо реалізації їхніх прав у всіх сферах суспільного життя. Тому сьогодні в Україні важливим аспектом освітньої політики є впровадження принципів гендерної рівності в освіту. Впровадження ідеї гендерної рівності жінок та чоловіків передбачає засвоєння молоддю нових гендерних цінностей, гендерних ролей та створення рівних умов щодо їхнього всебічного розвитку та самореалізації незалежно від статі.

Роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню та дослідно-експериментальній роботі з формування гендерної культури в учнів старшої школи.

У дослідженні розкрито сутність та зміст понять «гендер» та «гендерна культура»; визначено вікові особливості старшокласників та визначено зміст, форми та методи формування гендерної культури в учнів старшої школи.

Було проведено дослідження вихідного рівня гендерної культури в учнів старшої школи, визначено критерії, показники та рівні сформованості гендерної культури. Розроблено й експериментально апробовано програму формування гендерної культури у старшокласників Запорізької гімназії № 107.

Ключові слова: стать, гендер, гендерна культура, старший шкільний вік, гендерна ідентифікація, гендерні стереотипи, гендерна рівність, формування гендерної культури у старшокласників.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: педагогіка

АНОТАЦІЯ

*Воробйова Ксенія Володимирівна,
учениця 10 класу Запорізького багатoproфільного ліцею №99
Запорізької міської ради Запорізької області
Наукові керівники:*

*Воронова Наталія Валентинівна,
кандидат біологічних наук,
доцент кафедри загальної та прикладної екології
біологічного факультету ЗНУ
Денєжкіна Анжеліка Валеріївна,
учитель-методист Запорізького багатoproфільного ліцею № 99*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ У СТАРШІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Метою роботи є виявлення потенціалу та популяризація сучасних педагогічних технологій для формування предметних та ключових компетентностей на уроках біології (на прикладі теми «Теорія еволюції»).

Для досягнення мети поставлено такі завдання: шляхом вивчення психолого-педагогічної та методичної літератури з'ясувати сутність проблеми впровадження інтерактивних технологій навчання в старшій профільній школі; розробити методичну систему впровадження інтерактивних технологій; проаналізувати вплив інтерактивних технологій на формування компетентності учня; оцінити сприйняття учнями впровадження інтерактивних технологій.

У результаті експериментальних досліджень було виявлено, що за суб'єктивними (анкетування та діагностика навчальної мотивації) та об'єктивними показниками (успішність учнів з курсу «Теорія еволюції») застосовані інтерактивні методи навчання показали свою ефективність при формуванні компетентностей учнів старшої школи.

Ключові слова: інтерактивні технології, компетентності, технології співпраці.

АНОТАЦІЯ

*Запорожець Владислав Віталійович, здобувач освіти
гуртка «Дебати» ЦДЮТ ім. Руднєвої Є.М. відділу
освіти виконавчого комітету Бердянської міської ради
Запорізької області, учень 10 класу гімназії №1 «Надія»
Бердянської міської ради Запорізької області
Науковий керівник: Масютіна Марина Едуардівна,
керівник гуртка «Дебати» ЦДЮТ ім. Є.М. Руднєвої
відділу освіти виконавчого комітету Бердянської
міської ради Запорізької області*

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS СТАРШОКЛАСНИКІВ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ «ДЕБАТАМИ»

Актуальність даного дослідження пов'язана з тим, що сучасне суспільство з усіма соціально-економічними й політичними змінами пред'являє все більше вимог до випускників шкіл, які повинні мати не просто знання, а навички, необхідні й достатні для свого власного розвитку і продуктивної роботи в цілому. Такі навички називаються soft skills (у перекладі з англійської «гнучкі навички»). На жаль, більшість навчальних закладів України не займаються розвитком soft skills, а шкільні програми перевантажені навчальними дисциплінами, які розвивають у здобувачів освіти hard skills, тобто «тверді» навички, пов'язані зі знанням фундаментальних та спеціальних дисциплін, здобуттям практичної підготовки тощо.

Значні можливості в даній ситуації представляють дебати, які, будучи формою комунікації, можуть розглядатися, з одного боку, як спосіб виявлення рівня soft skills компетенції, з іншого боку, як засіб її формування.

На основі всебічного вивчення широкого масиву першоджерел, в першу чергу, досліджень науковців, експертів, фахівців, були визначені різні підходи до визначення поняття soft skills та їх класифікації; проаналізована програма «Дебати» щодо формування та розвитку soft skills старшокласників; розглянуті форми роботи на гуртковому занятті з дебатів і надані методичні рекомендації щодо формування soft skills; розроблена методика та проведено діагностичне дослідження рівня сформованості soft skills старшокласників; було порівняно рівень розвитку цих компетенцій у школярів, що займаються дебатами, з тими, що не займаються дебатами.

Результати дослідження дозволяють стверджувати, що дебати ефективно розвивають навички ефективного спілкування, вміння працювати в команді, критичного та креативного мислення.

Ключові слова: soft skills компетенції, старшокласники, дебатна технологія, дебати.

ЗАПОРІЗЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАН УКРАЇНИ

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS СТАРШОКЛАСНИКІВ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ ДЕБАТАМ

Роботу виконав: Запоріжець Владислав Віталійович, здобувач освіти гуртка «Дебати» ЦДЮТ ім. Є.М. Рудискої відділу освіти виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області

Науковий керівник: Масютіна Марина Едуардівна, керівник гуртка «Дебати» ЦДЮТ ім. Є.М. Рудискої відділу освіти виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області, керівник гуртка-методист

Актуальність теми. Сучасне суспільство пред'являє все більше вимог до випускників шкіл, які повинні мати не просто знання, а навички, необхідні й достатні для свого власного розвитку і продуктивної роботи в цілому. Такі навички називаються soft skills. Значні можливості в даній ситуації представляють дебати, які, будучи формою комунікації, можуть розглядатися, з одного боку, як спосіб виявлення рівня soft skills компетенцій, з іншого боку, як засіб її формування.

Мета дослідження полягає у визначенні оптимальних теоретико-методичних підходів до формування soft skills старшокласників засобами дебатної технології.

Завдання дослідження:

1. проаналізувати різні підходи до визначення поняття soft skills та їх класифікації;
2. проаналізувати програму «Дебати» щодо формування та розвитку soft skills старшокласників;
3. розглянути форми роботи на гуртковому занятті з дебатів і визначити найбільш ефективні для формування soft skills;
4. розробити методику та провести діагностичне дослідження рівня сформованості soft skills старшокласників; порівняти рівень розвитку цих компетенцій у школярів, що займаються дебатами, з тими, що не займаються дебатами.
5. сформулювати методичні рекомендації педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів щодо формування soft skills у вихованців під час гурткового заняття.

Об'єкт дослідження: теоретико-методичні засади формування та розвитку soft skills старшокласників

Предмет дослідження: дебатна технологія як інструмент формування soft skills старшокласників.

Методи дослідження:

- теоретичні: синтез, аналіз, порівняння, класифікація, конкретизація та узагальнення даних на основі вивчення стану проблеми в науковій літературі;
- емпіричні: спостереження, бесіди, анкетування, педагогічний експеримент;
- математично-статистичні методи

Практичне значення результатів дослідження визначається можливістю використання дебатної технології з метою формування та розвитку soft skills старшокласників.

Завдання 5. Методичні рекомендації

Форми та методи активного навчання дебатам

2. Для формування soft skills компетенцій необхідно використовувати різновиди тренінгів: комунікативні, тренінги особистісного росту, соціально-педагогічні, соціально-просвітницькі.

3. Педагогічні умови формування soft skills сучасних старшокласників.

3.1. Використання засобів, які відповідають компетентністному підходу в освіті

3.2. Педагогу необхідно не тільки знати про відповідні йому технології та засоби навчання, до числа яких належать і дебати, але і володіти ними, застосовувати в практиці

3.3. Методи навчання дебатам (навчальні, дискусійні, ігрові) залежать від основного виду діяльності старшокласників на занятті.

4. Для аналізу 4 компетенцій (критичне мислення, креативність, комунікація, кооперація) нами озроблена анкета щодо рівня розвитку soft skills компетенцій старшокласників. Порівнюючи результати анкет дебатерів, можемо констатувати, що у них виявлено вищий рівень визначених компетенцій, аніж у старшокласників, які не займаються дебатами. Це підтверджує ефективність навчання дебатам.

Завдання 2-3

Висновки

Висновки, сформованості soft skills старшокласників

№ п/п	Рівень, на якому	Висновки, сформованості soft skills старшокласників
1	Високий	100%
2	Високий	100%
3	Високий	100%
4	Високий	100%
5	Високий	100%
6	Високий	100%
7	Високий	100%
8	Високий	100%
9	Високий	100%
10	Високий	100%

Рівень розвитку критичного мислення

Рівень розвитку креативності

Рівень розвитку комунікації

Рівень розвитку кооперації

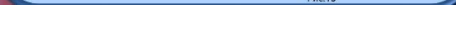
Рівень розвитку критичного мислення

Рівень розвитку креативності

Рівень розвитку комунікації

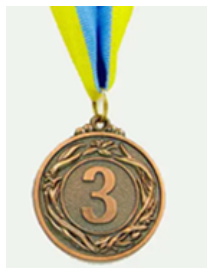

Рівень розвитку кооперації

Рівень розвитку критичного мислення

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: соціологія

АНОТАЦІЯ

***Валявська Альона Олександрівна,**
учениця 11 класу
Берестівської ЗОШ I – III ступенів
Берестівської сільської ради*

Бердянського району Запорізької області
Науковий керівник:
Зиборова Вікторія Ігорівна
учитель історії Берестівської З ОШ І – ІІІ
ступенів Берестівської сільської ради
Бердянського району Запорізької області

МІГРАЦІЙНІ МОТИВАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ПРИКЛАДІ БЕРЕСТІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

Актуальність теми дослідження пов'язана з тим, що трудова міграція українського населення з кожним роком стає більш масштабною. На ринку праці трудова міграція створює нову ситуацію, змінює демографічну ситуацію та впливає на трудові орієнтири працездатного населення та підростаючого покоління. Ми дослідили сутність міграції як суспільного процесу й види трудової міграції. З'ясували головні чинники та особливості міграційних процесів у незалежній Україні. Проаналізували популярні міфи та стереотипи щодо трудових мігрантів. Провели соціологічне дослідження міграційних мотивацій населення Берестівської громади. Порівняли результати дослідження двох груп респондентів.

Трудова міграція є звичним явищем для багатьох країн, навіть із досить розвинутою економікою. Основна частина потенційних трудових мігрантів це молоді люди від 18 до 45 років, які прагнуть покращити своє матеріальне становище. Більшість мігрантів обирає тимчасові переміщення на відносно короткий строк або сезонні роботи.

Ключові слова: міграція, мігранти, трудова міграція, респонденти.

«МІГРАЦІЙНІ МОТИВАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ПРИКЛАДІ БЕРЕСТІВСЬКОЇ ГРОМАДИ»

Роботу виконала: Наталія Альона
Олександрівна учениця II класу Берестівської
ЗОШ І – ІІІ ст. Бердівського р-ну Запорізької
області с. Берестове.
Керівник: Заборова Вікторія Ігорівна учитель
історії Берестівської ЗОШ І – ІІІ ступенів.

Мета дослідження: дослідити у
якій мірі сучасні міграційні
процеси, їх особливості,
прояви, наслідки та вплив
міграції молоді в Україні.

Завдання:
- проаналізувати основні причини трудової міграції;
- розкрити вплив державної політики Берестівської громади;
- проаналізувати вплив міграції на економіку м. Берестівської
громади;
- узагальнити та систематизувати результати дослідження.

Об'єкт дослідження: міграційні процеси
сучасної молоді в Україні та за кордоном.
Предмет дослідження: міграційні
мотиви української молоді на прикладі
Берестівської громади.

Методика: у процесі виконання візуальний метод соціологічного дослідження – аналізувати, інтерв'ювати метод – анкетування та аналіз
літературної та наукової літератури, опитування, узагальнення.

Результати дослідження

Генеральна сукупність становить 660 респондентів. З них 96 – це учні старшої школи м. Берестівської громади та 564 респонденти – це мешканці громади від 18 до 45 років.

Чи думали Ви про виїзд за кордон?

(згідно ступеня частоти)

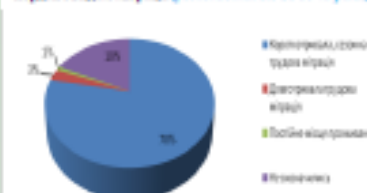

Чи думали Ви про виїзд за кордон?

(згідно віку респондентів від 18 до 45 років)

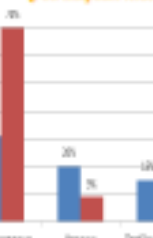

Результати респондентів бачачих мігрантів за
кордоном і наслідки міграції (згідно віку респондентів від 18 до 45 років)

Результати респондентів за метою відвідування
батьків та можливості мігрувати

(згідно ступеня частоти)

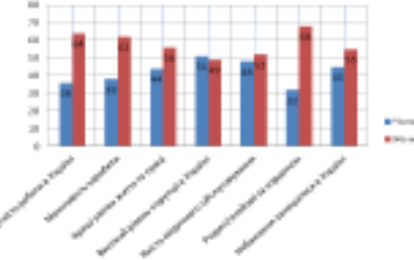

Чи думали Ви про виїзд за кордон?

(згідно ступеня частоти)

Генеральні результати респондентів щодо чинників міграції, у %

До якої країни плануєте виїхати? (% від тих, хто обирається виїхати
за кордон. Найвищий виїзд)

(згідно ступеня частоти)

До якої країни плануєте виїхати? (% від тих, хто обирається виїхати за кордон.
Найвищий виїзд)

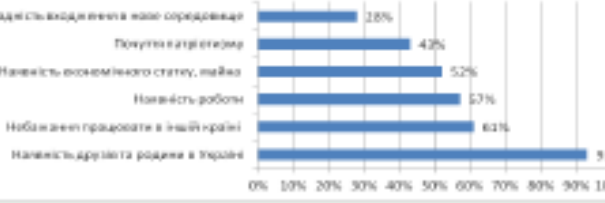
(згідно віку респондентів від 18 до 45 років)

Результати: проведено дослідження, дані часу роботи людини при виїзді в
Берестівській громаді, які у своїй черзі впливають на міграційні процеси в Україні.
Вплив державної політики у громаді на основі рівня зарплати, економіки
громади.
- Стану респондентів від 18 до 45 років мають виїзди за кордон. Найвищий виїзд за
кордон у Польщу та в інші країни.
- На 27% до 40% мешканців Берестівської громади мають виїзди за кордон. Це означає, що
виїзди за кордон є важливим фактором.
- Результати дослідження, в яких обирається міграція. Найвищий виїзд за
кордон у Польщу та в інші країни. Найвищий виїзд за кордон у Польщу та в інші країни.
- Результати дослідження, в яких обирається міграція. Найвищий виїзд за
кордон у Польщу та в інші країни. Найвищий виїзд за кордон у Польщу та в інші країни.
- Результати дослідження, в яких обирається міграція. Найвищий виїзд за
кордон у Польщу та в інші країни. Найвищий виїзд за кордон у Польщу та в інші країни.
- Результати дослідження, в яких обирається міграція. Найвищий виїзд за
кордон у Польщу та в інші країни. Найвищий виїзд за кордон у Польщу та в інших країнах.

Фактори, що створюють міграцію, у % до всіх респондентів, які відповіли на це запитання

(згідно віку респондентів від 18 до 45 років)

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: соціологія

АНОТАЦІЯ

*Максимович Вікторія Ігорівна,
учениця 9-А класу наукового ліцею
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
Науковий керівник: **Острівна Людмила Миколаївна,**
викладач кафедри педагогіки та методик навчання комунального
закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради*

САМОВИРАЖЕННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБОМ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ТІКТОК В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

У роботі проводиться дослідження технологій, зокрема соціальної мережі TikTok, як засобів самовираження підлітків. Хоча технологічні розробки не перестають дивувати, але вони стають більш доступними для суспільства, однією з основних функцій якого лишається комунікативна, в якій останнім часом соціум трохи обмежений. Карантинні умови стали причиною пошуку нових способів самовираження, що призвело до більшого зацікавлення суспільства соціальною мережею TikTok, яка розрахована на розважальний контент та проста у використанні. Через велику кількість користувачів TikTok почав ділитися на різні соціальні групи – найбільш відомі такі, як «Стрейт» та «Альт». Тому, мета роботи полягає в дослідженні самовираження підлітків засобами соціальної мережі TikTok. Основними завданнями стало дослідити теоретичні аспекти проблемного питання; проаналізувати вікові особливості підлітків 12-16 років; виявити домінуючі вподобання контенту користувачів соціальної мережі TikTok 12-15 років та узагальнити отримані результати.

У ході дослідження було з'ясовано, що самовираження підлітків засобом соціальної мережі TikTok в умовах карантинних обмежень цілком можливе та може мати корисну складову. Загалом можна сказати, що сучасні підлітки проявляють цікавість до TikTok, але час, проведений таким чином, не завжди є корисним та позитивно впливає на особистість. Якщо ознайомлювати підлітків з якісним контентом, рекомендувати їм цікаві облікові записи та надавати приклади розвитку за допомогою даної соціальної мережі, то TikTok буде мати позитивний вплив на самовираження та розвиток підлітків загалом.

Ключові слова: самовираження, самооцінка, соціальна мережа, TikTok, контент, підлітки, субкультура, карантинні умови.

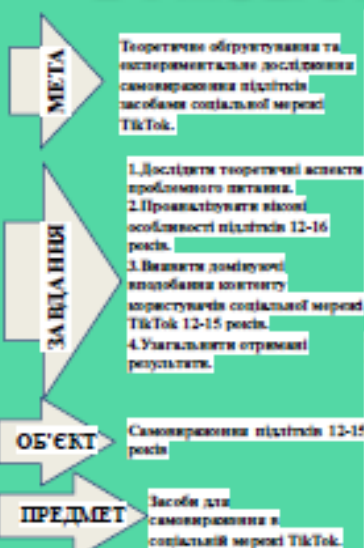
ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ І КУЛЬТУРИ

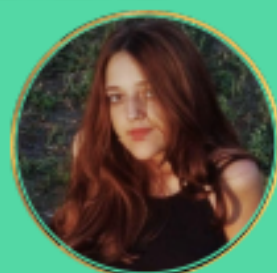
ЗАПОРІЗЬКЕ
ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАН
УКРАЇНИ

МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

САМОВИРАЖЕННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБОМ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ TikTok В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

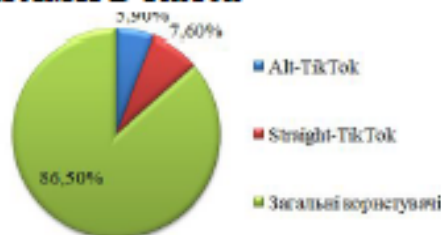

КОРИСТУВАННЯ TikTok

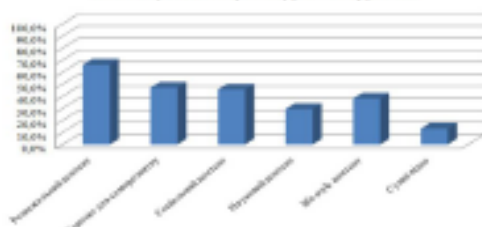
Максиміліан Вікторія,
учениця 9А
класу
наукового центру
ХНА

НАПРЯМИ В TikTok

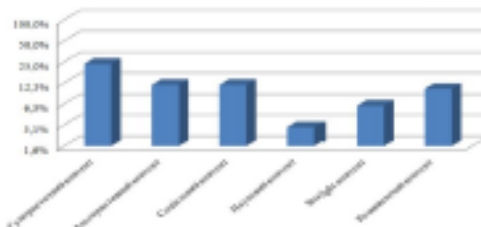

Науковий керівник:
Острівка Людмила,
викладач
ХНА

Контент, який переглядають підлітки

Контент, який публікують підлітки

ВИСНОВКИ

1. Самовираження – процес проби себе, своєї індивідуальності у вчинках і засобах дії. Самовираження є фундаментом, на якому будується вся життєва траєкторія особистості, її власний шлях до успіху. Особливо важливо побудувати цю траєкторію у такий секційний період, як підлітковий вік.
2. Підлітковий вік – це найкращий період для становлення особистості, високоремованої її переваг, що компенсують недоліки. Тому, для сучасних підлітків вкрай важливо для можливості самовираження мати зручну мобільну площадку, де вони можуть робити все, що вигадають. Такою площадкою є соціальна мережа TikTok.
3. TikTok – це давно не просто розважальний додаток, а платформа, яка може повноцінно виконувати функції освітнього процесу та загалом всебічного розвитку здобувачів освіти різного віку. Домінуючим влюбленим підлітків, які є користувачами TikTok, є розважальний контент, контент для саморозвитку, соціальний контент, науковий контент та life-style контент.
4. Сучасні підлітки проявляють цікавість до TikTok, але час, проведений таким чином, не завжди є корисним та позитивно впливовим на особистість. Якщо ознайомлювати підлітків з якісним контентом, рекомендувати їм цікаві об'єкти знань та надавати приклади розвитку за допомогою даної соціальної мережі, то TikTok буде мати позитивний вплив на самовираження та розвиток підлітків загалом.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: соціологія

АНОТАЦІЯ

*Примачук Моніка Вікторівна,
учениця 9 класу Ліцею № 10 ММР ЗО,
вихованка КЗ «ЦПО» ММР ЗО
Науковий керівник: **Глебова Наталія Іванівна,**
докторка соціологічних наук,
професорка Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
наукова керівниця КЗ «ЦПО» ММР ЗО*

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДИ В ПРОТИСТОЯННІ ДЕСТРУКТИВНИМ ЧУТКАМ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Дослідницьку роботу присвячено соціологічному вивченню критичного мислення як чинника впливу на форми групової протидії деструктивним проявам свідомості та поведінки людей, що забезпечують цілісність багатонаціональних громад. Здійснено аналіз соціальних засад, проблеми і шляхів її вирішення на матеріалах культурологічних, психологічних і соціологічних досліджень. Розглянуто соціологічні підходи до вивчення феноменів міжкультурної взаємодії як системного засобу вирішення проблем міжкультурних взаємодій. Охарактеризовано сутність і роль чуток у прояві різних форм негативізму та нетерпимості у взаєминах етнокультурних спільнот. Обґрунтовується використання методу критичного аналізу ситуацій виникнення і розповсюдження деструктивних чуток як системного засобу вирішення проблем міжкультурних взаємодій. На основі якісного аналізу суспільних практик членів громади м. Мелітополь обґрунтовується ефективність шляхів протидії деструктивним чуткам у багатокультурних міських громадах.

Ключові слова: міжкультурна взаємодія, чулки як мова ворожнечі, критичне мислення, багатокультурна громада, соціологічне дослідження.

Відділення філософії та суспільствознавства

Секція: правознавство

АНОТАЦІЯ

Джердж Віталій Віталійович, учень 10-В класу

Запорізького академічного ліцею «Перспектива»

Запорізької міської ради Запорізької області

Науковий керівник: Саміло Анна Олегівна, к.ю.н.,

вчитель Запорізького академічного ліцею «Перспектива»

ГІБРИДНІ ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИДИ У ГАЛУЗІ СУЧАСНОГО ПРАВО-ПОЛІТИЧНОГО СВІТУ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу явища державно-правового гібридного режиму та його видам в сучасній право-політичній науці.

На сьогоднішній день велика частина світу переживає процес перебудови багатьох політичних режимів, затвердження новоутворених держав та їх внутрішньо-правового устрою, що неминуче схиляє державу або на бік шляху розвитку в демократичному руслі політичного устрою режиму, або ж на бік закріплення авторитарного чи тоталітарного режимів правління. Але на вагах вибору руху державного режиму може виникнути баланс між недемократичною і демократичною стороною, через що виникає проміжний варіант між цими двома видами політичних режимів – гібридний політичний режим, актуальність якого наразі є найзначнішою в умовах невизначеності режимів значної кількості різноманітних країн світу.

У дослідженні проаналізовано роботи правових та політологічних дослідників з теми гібридних режимів як фундаментальну основу творення цього поняття.

Узагальнено досвід розглянутих право-політичних діячів напрямку гібридних режимів.

Виявлено недосконалу сталість поняття гібридного режиму в правовій науці.

Підсумовано власне бачення автора на явище гібридних режимів та їх ролі на координатній осі державно-правових режимів.

Наукова новизна полягає в тому, що дана тема потребує узагальнення і консолідації існуючої інформації у зв'язку з не сформованістю і відсутністю єдиного розуміння і сприйняття гібридних режимів у правовій науці.

Матеріали наукового дослідження можуть бути використані для уніфікації терміну гібридні режими, який на даний момент не є окремою гілкою державно-правових режимів; вивчення шкільного курсу «Правознавство з теми «Держава. Форма державно-політичних режимів»; як матеріал для самоосвіти.

Ключові слова: гібридні політичні режими, гібрид, держава-гібрид, демократизація, демократія, державно-правовий режим, авторитарний режим, тоталітарний режим.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: правознавство

АНОТАЦІЯ

*Зорба Артем Сергійович,
учень 9 класу Запорізької гімназії №6,
вихованець гуртка
КЗ «Центр туризму» ЗОР*

*Науковий керівник: Почтарь Валентина Георгіївна,
вчитель історії та правознавства
Запорізької гімназії №6 Запорізької міської ради Запорізької області*

ЕМІГРАЦІЯ ТА СТАТУС БІЖЕНЦІВ:

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу нормативно-правового регулювання еміграції в Україні та обґрунтуванню доцільності вдосконалення законодавчої бази України щодо врегулювання цього питання.

Проаналізовано українське та міжнародне законодавство на предмет правового захисту біженців.

Досліджено еміграцію як правове явище та визначено її види за територіальною ознакою та фактором напрямку. Також було опрацьовано поняття «біженець».

З'ясовано особливості надання статусу біженців особам, які незаконно перетинають державний кордон. Крім того визначено категорію осіб, які не можуть отримати такого статусу.

Внесено пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства з даного питання, які включають виникнення додаткових функцій та повноважень у певних міністерств та створення нового регуляторного інституту влади – Міграційного омбудсмена. Відповідні зміни запропоновано і до міжнародного законодавства, а саме: створення Світового фонду допомоги біженцям під опікою Організації Об'єднаних Націй.

Ключові слова: біженець, еміграція.

Відділення філософії та суспільствознавства

Секція: правознавство

АНОТАЦІЯ

*Корольова Кристина Артурівна,
учениця 10 класу Запорізького академічного
ліцею «Перспектива» Запорізької області
Науковий керівник: Саміло Анна Олегівна, к.ю.н.,
вчитель правознавства Запорізького академічного ліцею «Перспектива»*

СУДОВІ СПРАВИ ПРОТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ДЕЯКИМИ ОЗНАКАМИ В УКРАЇНІ

Дослідницька робота присвячена явищу дискримінації в українському середовищі, прикладам боротьби з нею у законодавчій та судовій сферах.

Дискримінація є розповсюдженим явищем в усьому світі, і, через певні історичні обставини, змогу говорити про неї меншини отримали не так давно. І якщо у країнах Заходу відстоювати свої конституційні права є нормою, в пострадянському, і, відповідно, українському середовищі все ще панують стереотипи та думки про те, що меншини самі вигадують собі проблеми. Через це, про українську судову практику у питаннях, пов'язаних з дискримінацією, майже ніхто не знає, а невідомість породжує збільшення утисків, що є контрпродуктивно для суспільства.

Саме на судових справах проти дискримінації робиться основний фокус – в тексті наведено прецеденти української судової антидискримінаційної практики, подається аналіз конкретних справ по темі з визначенням ознаки, за якою потерпілі особи були дискриміновані.

У роботі охоплено дискримінацію за трьома ознаками: статі (сексизм), станом здоров'я чи інвалідністю (ейблізм), етнічною або расовою належністю.

У роботі визначено, хто є головними жертвами кожного виду дискримінації (повну історію того, чому все в суспільстві склалося саме так, не аналізовано).

Робота може бути використана в декількох напрямках, зокрема: інформування громадян, які зазнавали дискримінації, про їх права та можливості; надання прикладу того, як потрібно працювати з справою проти дискримінації у суді, на що під час слідства звертати увагу; інформування громадян, що не зазнають дискримінації за певними чинниками, про стан пригноблених меншин для того, щоб вони проаналізували свою власну поведінку до них.

Ключові слова: дискримінація, сексизм, ейблізм, національна й етнічна належність, аналіз українських судових прецедентів.

Відділення філософії та суспільствознавства

Секція: правознавство

АНОТАЦІЯ

*Кошелев Сергій Миколайович,
слухач Енергодарської малої академії наук учнівської молоді
Енергодарської міської ради Запорізької області,
учень 9-А класу Енергодарської гімназії № 1
Науковий керівник: Пришляк Михайло Іванович,
керівник гуртка Енергодарської малої академії наук
учнівської молоді Енергодарської міської ради Запорізької області,
кандидат юридичних наук*

ІНСТИТУТ ПЕРШОЇ ЛЕДІ ЯК ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ

Науково-дослідницька робота присвячена дослідженню правового становища першої леді в зарубіжних країнах та Україні, необхідності вивчення сучасних тенденцій щодо подальшого розвитку інституту першої леді та його формалізації.

У процесі дослідження розкрито зміст терміну «перша леді», досліджено його генезу; з'ясовано сутність та значення інституту першої леді; проаналізовано правове становище першої леді в зарубіжних країнах; розглянуто правове становище першої леді в Україні; дана оцінка наявним тенденціям щодо формалізації статусу першої леді в Україні.

На основі проведеного дослідження узагальнена існуюча практика нормативного врегулювання становища першої леді на прикладі окремих зарубіжних країн та України, виявлені існуючі у світі тенденції щодо юридичного закріплення інституту першої леді, дана оцінка наявним тенденціям щодо формалізації статусу першої леді в Україні. За відсутності уваги з боку вітчизняних науковців до інституту першої леді як правового феномену, зазначено, що запропонована робота є одним з перших комплексних досліджень правового становища першої леді в зарубіжних країнах та в Україні.

Ключові слова: президент, дружина президента, перша леді, інститут першої леді, формалізовані джерела, неформалізовані джерела.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: правознавство

АНОТАЦІЯ

*Пасічник Софія Василівна,
учениця 9 класу Запорізької гімназії №6 Запорізької міської ради
Запорізької області, вихованка гуртка КЗ «Центр туризму» ЗОР
Науковий керівник: Почтарь Валентина Георгіївна,
вчитель історії та правознавства
Запорізької гімназії №6 Запорізької міської ради Запорізької області*

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З БУЛІНГОМ В ДИТЯЧИХ СОЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу нормативно-правового регулювання боротьби з булінгом в Україні та обґрунтуванню доцільності вдосконалення законодавчої бази України щодо врегулювання цього питання.

Проаналізовано українське законодавство на предмет правового захисту від цькування і виявлено певні прогалини у сфері відповідальності.

Розглянуто європейський досвід щодо урегулювання цього питання та закріплення його в міжнародному праві.

Сформульовано авторське бачення поняття «булінг» .

Визначені особливості даного правового явища.

Доведено, що дане питання потребує більш детального аналізу та дослідження.

Внесено власні пропозиції щодо удосконалення українського законодавства з цього питання і доцільність внесення змін до законів.

Ключові слова: булінг, цькування.

Територіальне відділення МАН України

Нормативно-правове регулювання
боротьби з булінгом в Україні

Пасічник Софія Василівна
Запорізької гімназії №6
Науковий керівник:

Почтарь Валентина Георгіївна,
вчитель історії та правознавства,
вчитель вищої категорії.

Мета роботи:

Визначення особливостей
проявів булінгу у дитячих
закладах,
що знаходяться під опікою та
контролем держави.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження:
булінг як правове
явище

Предмет дослідження:
є нормативне
регулювання боротьби
з булінгом в
дитячих соціальних
закладах України.

Дослідницьке завдання:

проаналізувати поняття «Булінг»;
класифікувати види булінгу;
дослідити європейський та світовий
досвід у регулюванні питання захисту
дітей, які перебувають у соціальних
закладах;
запропонувати власні пропозиції щодо
удосконалення законодавчої бази
зادля вирішення питання захисту прав
дітей у таких закладах.

Недопустимо булінг!!!

Методи дослідження:

- формально-логічний метод (обробка нормативного матеріалу за темою дослідження);
- порівняльно-правовий метод (порівняння поняття булінгу у різних країнах, практики боротьби з ним в законодавстві України та зарубіжних країн);
- аналіз та синтез (аналіз законодавства, наукового, монографічного матеріалу з даного питання);
- класифікація (систематизація видів булінгу та його ознак).

Наукова новизна:

Було проведено аналіз нормативної бази України та наукової літератури, порівняно необхідність негайного реформування сучасного законодавства стосовно даного питання та запропоновано власні пропозиції щодо удосконалення нормативної бази України про булінг.

Джерела:

нормативно-правової бази (Закони, Кодекси тощо); монографічних робіт (І.Смачило, В.Ситенька, Л.Г. Цибулько тощо; матеріалів періодичних видань («Атестаційний вісник», «Шкільний світ», «Соціальний педагог»).

Практичне значення:

Робота може бути використана для поповнення представників дитячих будинків та внесення змін в законодавчу базу України.

Висновок:

Автор проаналізував національне законодавство як регулятора проблеми булінгу. Автор сформулював власне визначення юридичного поняття «булінг», автор дійшов висновку, що на теперішній час, майже в усіх демократичних державах є гарний досвід у боротьбі з цією проблемою. Автор визначив способи оформлення кваліфікації працівників, а саме вид роботи, права та обов'язки. Автором було з'ясовано, що «булінг» не в усіх випадках стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи. Автор висловив певні пропозиції щодо удосконалення українського законодавства з даного питання.

АНОТАЦІЯ

*Дробязко Поліна Володимирівна,
слухачка Енергодарської малої академії наук
учнівської молоді Енергодарської міської ради
Запорізької області,
учениця II-А класу Енергодарської гімназії № 1
Науковий керівник: Пришляк Михайло Іванович,
керівник гуртка Енергодарської малої академії наук
учнівської молоді Енергодарської міської
ради Запорізької області*

ЖІНКА-ПОЛІТИК ЯК СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Науково-дослідницька робота присвячена соціально-філософському осмисленню становища української жінки як самодостатнього суб'єкта соціально-політичних відносин, виявленню детермінантів, що обумовлюють їхню участь у політичному житті держави.

У процесі дослідження здійснено ретроспективний аналіз соціально-філософських поглядів на проблему статі та становище жінки в суспільстві від античності до нового часу; з'ясована сутність фемінізму в сучасній філософії і філософії гендеру як форми прояву жіночого нонконформізму; визначені місце і роль української жінки в системі політичних відносин в різні історичні періоди; виявлено та досліджено об'єктивну складову проблеми формування жіночої політичної активності в умовах українських соціальних реалій; обґрунтовано значення суб'єктивного та суб'єктного як вирішальних факторів в проблемі формування жіночої політичної активності в Україні.

На основі проведеного дослідження отримані результати, що дозволяють оцінити соціально-політичне становище жінки в українському суспільстві, а звідси і відношення до неї у цьому статусі; виявлені чинники, що детермінують їхню політичну активність.

Ключові слова: суспільство, стать, жінки, фемінізм, гендер, політика, політична активність, жінка-політик.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: філософія

АНОТАЦІЯ

Нікольська Варвара Сергіївна,
учениця 10 класу
Запорізького багатoproфільного ліцею №99
вихованка гуртка «Юні екскурсоводи»
КЗ «Центр туризму» ЗОР
Науковий керівник:
Гуленко Ким Сергійович,
керівник гуртка «Юні екскурсоводи»
КЗ «Центр туризму» ЗОР

МАХНОВЩИНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ГЕНЕЗИСУ ФІЛОСОФІЇ АНАРХІЗМУ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу махновського руху з метою виявлення анархічних соціально-політичних практик, що можуть бути інтегровані в повсякденне життя. Висвітлено основні положення філософії класичного анархізму. Виявлені анархічні й антианархічні риси махновщини. Досліджено вплив махновщини на генезис філософії анархізму у 20-30-х рр. ХХ ст.

Обґрунтовано, як деякі анархічні практики можуть чинити реальні позитивні зміни у власному житті та житті суспільства, а саме: що децентралізація покращує економічне становище країни; що добровільницька армія ефективніша за примусову; що сильний примусовий апарат не є заставою правопорядку; що визвольна війна не обов'язково проходить під націоналістичними гаслами; що анархісти можуть воювати і залишатися анархістами.

Ключові слова: анархізм, філософія анархізму, класичний анархізм, Нестор Махно, махновщина, махновський рух, анархо-комунізм, українська революція, пряма демократія, практика анархізму, посткласичний анархізм.

ЗАПОРІЗЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАН

МАХНОВЩИНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ГЕНЕЗИСУ ФІЛОСОФІЇ АНАРХІЗМУ

Нікольська Вероніка, учениця 10 класу ЗБЛ №99, м. Запоріжжя, вихованка зуртка «Юні екскурсоводи» КЗ «Центр туризму» ЗОР

Керівник Гуленко Ким Сергійович, керівник зуртка КЗ «Центр туризму» ЗОР

Об'єкт - філософія класичного анархізму.

Предмет - вплив досвіду махновщини на генезис філософії класичного анархізму

Мета - зрозуміти, яку роль відіграла рефлексія щодо махновщини у генезисі філософії анархізму та які шляхи розв'язання сучасних проблем ця рефлексія може дати.

Завдання

- 1 • встановити основні факти з історії махновщини, вільні від ідеологічних нахилів;
- 2 • з'ясувати основні положення класичного анархізму та його бачення загальнофілософських питань та питань практичного напрямку;
- 3 • дослідити практику махновців на успішність наближення до анархічного ідеалу, а також методи, за допомогою яких це наближення було максимально точним;
- 4 • обґрунтувати потенційну ефективність окремих махновських практик у застосуванні до наших реалій;
- 5 • показати, як махновщина та дискусія навколо неї у анархічних колах сприяла генезису філософії анархізму.

Хід дослідження

Дослідницьку роботу присвячено аналізу махновського руху з метою виявлення анархічних соціально-політичних практик, що можуть бути інтегровані в повсякденне життя. Висвітлено основні положення філософії класичного анархізму. Виявлені анархічні й антианархічні риси махновщини. Досліджено вплив махновщини на генезис філософії анархізму у 20-30-х рр. XX ст. Обґрунтовано, як деякі анархічні практики можуть чинити реальні позитивні зміни у власному житті та житті суспільства.

Результати:

- децентралізація, тобто розширення свободи місцевих органів самоуправління, позитивно впливає на економічний стан населення;
- добровольницька армія є набагато більш ефективною, ніж примусова мобілізація;
- сильний примусовий апарат не є заставою правопорядку;
- комуна як форма організації може успішно існувати і сьогодні може стати початком відновлення українського села;
- власна ініціатива є головним фактором змін існуючого положення.

ВИСНОВКИ:

- з'ясовано, що класичний анархізм належить до соціалістичних вчень і є найбільш радикальним серед них;
- виявлено, що махновці втілювали в життя значну частину анархічних ідей, проте руху були притаманні й антианархічні риси;
- досліджено, як практика махновщини підказала вектор подальшого розвитку для теорії постанархізму, зокрема повернення до ідей Бакуніна;
- обґрунтовано користь застосування деяких махновських практик у сучасному суспільно-політичному житті.

Мал. 1. Махновці [Махновщина як етімологічно значущий феномен, Рахонінова М.]

Мал. 2. Местор Махно [Махновщина як етімологічно значущий феномен, Рахонінова М.]

АНОТАЦІЯ

*Поліщук Катерина, учениця 11 класу
Мелітопольського НВК № 16 ММР ЗО,
вихованка КЗ «ЦПО» ММР ЗО*

*Науковий керівник: Афанасьєва Людмила Василівна,
кандидат філософських наук, доцент Мелітопольського
державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
науковий керівник КЗ «ЦПО» ММР ЗО*

ФЕНОМЕН ДЕСТРУКТИВНИХ ЧУТОК І СУСПІЛЬНІ ПРАКТИКИ ПРОТИДІЇ МОВІ ВОРОЖНЕЧІ В БАГАТОКУЛЬТУРНИХ ГРОМАДАХ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу феномену етночуток як мови ворожнечі та виявленню основних чинників згуртованості і залучення членів багатокультурних спільнот до активної співучасті в їх протидії.

Здійснено аналіз соціальних засад і генези філософського осмислення поняття етночуток на матеріалах соціально-філософських, культурологічних, психологічних і соціологічних досліджень.

Розкрито сутність основних підходів до вивчення феномену в сучасній соціальній філософії. Виявлено спрямування основних впливів деструктивних чуток на згуртованість і успішний соціальний розвиток багатокультурних спільнот.

Досліджено практики протидії деструктивним чуткам, як мові ворожнечі в інтеркультурних спільнотах.

Ключові слова: етнічні чутки, мова ворожнечі, багатокультурна громада, соціальна згуртованість, етнос, етнокультурні спільноти, інтеркультурне місто, полікультурність, деструктивні чутки, міжкультурний діалог.

Комунальний заклад "Центр позашкільної освіти" Мелітопольської міської ради Запорізької області

ФЕНОМЕН ДЕСТРУКТИВНИХ ЧУТОК І СУСПІЛЬНІ ПРАКТИКИ ПРОТИДІЇ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В БАГАТОКУЛЬТУРНИХ ГРОМАДАХ

Роботу виконала: **Поліщук Катерина Віталіївна**, учениця 11 класу Мелітопольського НВК № 16 ММР ЗО, вихованка КЗ «ЦПО» ММР ЗО

Науковий керівник: **Афанасьєва Людмила Василівна**, к. філос. н., доцент МДПУ ім. Б. Хмельницького, науковий керівник КЗ «ЦПО» ММР ЗО

Мета дослідження

Соціально-філософське розкриття сутності феномену «етночуток» та виявлення ефективних шляхів протидії негативним впливам «мови ворожнечі» в багатокультурних громадах.

Об'єкт дослідження

феномен етнокультурних чутток як чинник впливу на характер міжкультурних комунікацій у сучасних багатонаціональних спільнотах.

Предмет дослідження

підходи і засоби протидії деструктивним етночуткам в сучасному українському суспільстві.

Наукова новизна

полягає у аналізі малодосліджених аспектів використання етнічних чутток як «мови ворожнечі», що дозволяє виявити проблемні місця соціально-комунікативних практик на даному етапі розвитку українського суспільства. Розглядом «чутток» не лише як специфічного явища свідомості та поведінки людей, але і як цілісного соціального феномену їхньої життєдіяльності автор обґрунтовує «правомочність» використання поняття «чутки» як значимої категорії соціальної філософії.

Завдання дослідження

1

на матеріалах вітчизняних практик обґрунтувати шляхи і засоби протидії суспільно-деструктивним чуткам у сучасних багатокультурних спільнотах

2

дослідити соціально-культурні чинники та механізми виникнення деструктивних чутток як «мови ворожнечі» у багатокультурних спільнотах

3

на основі новітньої методики «Антирумори» виявити принципи створення ефективних стратегій протидії деструктивним чуткам у практиці інтеркультурних міст

4

розглянути теоретико-методологічні підходи до вивчення феномену чутток і встановити його змістові характеристики у сучасному соціально-філософському науковому дискурсі

Програма Антирумори (від англ. antirumours (ARS)), що означає «Керівництво по боротьбі з чутками», - саме таку назву носить підхід боротьби з чутками серед учасників Програми РЄ Інтеркультурні Міста.

Інтеркультурне місто – це спільнота, в якій культурне розмаїття вважається цінністю і в якій превалюють принципи взаєморозуміння, взаємної поваги та рівності.

Завдання стратегії боротьби з чутками:

- залучати та розширювати права і можливості широкого кола зацікавлених в рамках довгострокової "міської стратегії боротьби з чутками";
- сприяти критичному мисленню та підвищувати обізнаність з негативними наслідками стереотипів, упереджень та неправдивих чутток;
- впливати на політичний та соціальний порядок денний, щоб усунення упереджень та запобігання дискримінації стало вирішальною колективною метою

Апробація роботи

Тези роботи апробовано на І шкільній науково-практичній конференції "Інтелект" та на VIII регіональній науково-практичній конференції учнівської та студентської молоді «Людина і світ» (11 лютого 2022 р., МДПУ імені Богдана Хмельницького).

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що феномен «чутки» низкою суспільних наук відноситься до форм поширення соціально значимої, однак не завжди об'єктивної інформації, здебільшого шляхом неформальної комунікації. Зміст значної частини чутток ґрунтується на етнокультурних чинниках і актуалізуються завдяки розповсюдженню архетипам і стереотипам, здійснюючи значний особистісний вплив на людину.
2. Встановлено, що чутки, як специфічна форма соціальної комунікації, містить надзвичайно суперечливі і, в той же час, нерозривно взаємопов'язані об'єктивні і суб'єктивні чинники, що мають не тільки певне соціальне спрямування, а й своїх конкретних носіїв. Продуковані ними реакції дають підстави з точки зору світосприйняття в межах певної соціокультурної групи відносити їх до категорії «мови ворожнечі».
3. Встановлено, що Радою Європи в рамках реалізації Програми "Інтеркультурні Міста" розроблена і впроваджується Програма протидії чуткам (Антирумори). Успішні стратегії протидії чуткам ґрунтуються на принципах: а) політичних зобов'язань суб'єктів реалізації міської стратегії протидії чуткам; б) взаємодії та участі; в) залучення та привабливості; г) творчого підходу.
4. Аналіз активних практик інтеркультурних міст України і м. Мелітополь, зокрема в протидії чуткам, встановлено, що подолання впливу негативних висловлювань прямо залежить від особистої участі громадян у цих діях, від підвищення їх самооцінки та усвідомлення свого потенціалу у створенні позитивних прикладів добросусідського існування різних націй, культур та розуміння і взаємоповаги представників різних соціальних груп.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: філософія

АНОТАЦІЯ

Чорняк Софія Володимирівна,
*слухачка Енергодарської малої академії наук учнівської молоді
Енергодарської міської ради Запорізької області,
учениця 11-А класу Енергодарської гімназії № 1
Науковий керівник: Пришляк Михайло Іванович,
керівник гуртка Енергодарської малої академії
наук учнівської молоді Енергодарської міської ради Запорізької області*

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ ЯК ПРЕДМЕТ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОГО АНАЛІЗУ

Науково-дослідницька робота присвячена комплексному соціально-філософському дослідженню проблем негативної девіантної поведінки осіб похилого віку.

У процесі дослідження з'ясовано соціально-філософський зміст поняття «девіантна поведінка»; здійснений аналіз соціально-філософських поглядів на проблему девіантності особистості в історичному вимірі; охарактеризовано осіб похилого віку як представників окремої групи девіантної поведінки; виявлено та досліджено внутрішні фактори детермінації девіантної поведінки осіб похилого віку; обґрунтовано значення зовнішніх факторів в детермінації девіантної поведінки осіб похилого віку.

На основі проведеного дослідження з позиції соціальної філософії сформульовано авторське визначення поняття «девіантна поведінка»; обґрунтовано причинно-наслідкову природу негативної девіантної поведінки осіб похилого віку, її залежність від об'єктивних та суб'єктивних чинників як системоутворюючої складової; констатовано, що в умовах сучасних українських реалій важливу роль у детермінації негативної девіантної поведінки осіб похилого віку відіграють існуючі протиріччя, що утворилися між особами похилого віку та навколишньою дійсністю.

Ключові слова: діяльність, поведінка, девіантна поведінка, негативна девіантна поведінка, кримінальне правопорушення, особа похилого віку

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: теологія, релігієзнавство та історія релігії

АНОТАЦІЯ

Десятов Юрій Олександрович

учень 10 класу

Запорізька гімназія №107

Запорізької міської ради Запорізької області

Науковий керівник:

Глушко Юлія Сергіївна,

вчитель історії Запорізької гімназії №107

Запорізької міської ради Запорізької області

ДУХОВНІ І СВІТСЬКІ АСПЕКТИ В ПЕДАГОГІЦІ ЙОСИФА СЛІПОГО

Дослідницьку роботу присвячено осмисленню та аналізу духовної і світської спадщини архієпископа Йосифа Сліпого та використання її можливостей для майбутнього розвитку українського суспільства, національної ідеї та загального народного розвитку. В роботі була розглянута постать Йосифа Сліпого як вченого, церковника та захисника віри. Були з'ясовані ключові напрями інтелектуальної та практичної діяльності Сліпого і те, як результат цієї праці впливав на формування українського національного руху в часи, коли Україна не мала власної незалежності, а всі спроби створення національної держави не мали успіху. Зроблено висновки щодо необхідності взяти на озброєння ідеї Йосифа Сліпого для розбудови сучасної України.

Ключові слова: греко-католицька церква, архієпископ, Україна, Йосиф Сліпий, патріарх, християнство, Ватикан.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: теологія, релігієзнавство та історія релігії

АНОТАЦІЯ

*Лебеденко Євгенія Олександрівна, учениця 8-Б класу
Запорізької спеціалізованої школи I-III ступенів № 40
з поглибленим вивченням англійської мови
Запорізької міської ради Запорізької області
Науковий керівник: Кулініч Оксана Петрівна,
вчитель історії та правознавства Запорізької
спеціалізованої школи I-III ступенів № 40 з поглибленим вивченням
англійської мови Запорізької міської ради Запорізької області*

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ЦЕРКОВНОЇ МУЗИКИ НА ПРИКЛАДІ ХРИСТІЯНСЬКИХ КОНФЕСІЙ М. ЗАПОРІЖЖЯ

Актуальність дослідження зумовлена популяризацією української духовної музики, яка може виступати гарним прикладом загальнолюдських високоморальних якостей для молоді, а дослідження її особливостей сприятиме формуванню патріотизму. В роботі проаналізовано особливості сучасної церковної музики на прикладі християнських церков міста Запоріжжя. В ході реалізації проєкту були проведені інтерв'ю з настоятелем церкви Святого Миколая ПЦУ отцем Володимиром Гошовським, єпископомпомічником Харківсько-Запорізької дієцезії РКЦ Яном Собілом, пастором Віктором Феофановим та регентом церкви євангельських християн-баптистів Хортицького району м. Запоріжжя – Інною. За результатами детального аналізу відповідей священнослужителів, з'ясовано особливості сучасної церковної музики в християнських конфесіях, ставлення до музичних нововведень в церковне богослужіння та визначення ролі музики в сучасному українському суспільстві. Результати дослідження оформлено у таблиці.

Ключові слова: християнство, церковна музика, релігійні конфесії, музичний супровід богослужіння, партесний спів, григоріанські співи.

Відділення філософії та суспільствознавства
Секція: теологія, релігієзнавство та історія релігії

АНОТАЦІЯ

*Пелепецький Тимофій Сергійович, вихованець
Енергодарської малої академії наук учнівської молоді,
учень 10-А класу Енергодарського багатoproфільного
ліцею Запорізької області*

МАГІЧНІ ПРАКТИКИ В ЖИТТІ МЕШКАНЦІВ СУЧАСНОГО МІСТА (НА ПРИКЛАДІ М. ЕНЕРГОДАРА)

Дослідницьку роботу присвячено виявленню кількісних та якісних характеристик магічних уявлень мешканців міста Енергодара як загальнокультурного явища.

В ході роботи здійснено аналіз наукових матеріалів щодо дослідження магії; систематизовано теоретичні матеріали з теми; проведено соціальне опитування мешканців м. Енергодара; визначено кількісні і якісні характеристики магічних уявлень мешканців м. Енергодара, які вони реалізують в магічних практиках.

Загальні кількісні показники свідчать, що серед мешканців Енергодара, які застосовують практичну магію, переважну більшість становлять жінки, особи з вищою освітою, зайняті здебільшого в сфері освіти і енергетики. Магією користуються як віруючі енергодарці, так і атеїсти. Найбільш широко застосовують захисну, передбачувальну, лікувальну магію. Найбільш різноманітні види практик виявлено у захисній, студентській і дитячій магії. Більшість людей дотримуються в житті певних табу.

Гіпотезу щодо досить широкого застосування магічних практик мешканцями сучасного індустріального міста підтверджено.

Ключові слова: магія, магічне мислення, магічні практики, табу, контагіозна, імітативна магія.

АНОТАЦІЯ

***Валіулліна Аліна Рустемівна**, учениця 11-го класу
комунального закладу «Запорізька спеціалізована школа-інтернат
II-III ступенів «Січковий колегіум» Запорізької обласної ради
Науковий керівник: **Лукашенко Мирослава Павлівна**,
вчитель історії комунального закладу «Запорізька спеціалізована
школа-інтернат II-III ступенів «Січковий колегіум» Запорізької обласної ради*

ІДЕЯ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПАНТЕОНУ ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІЄТВОРЕННЯ

Наукова робота присвячена ідеї створення Українського національного пантеону як фактору прискорення процесу націєтворення та формування національної ідентичності. Наголошується, що потреба спорудження Українського національного пантеону обумовлена : перебуванням 250 тис. поховань представників української військово-політичної інтелігенції, котрим загрожує ліквідація за кордоном, тривалою відсутністю єдиного стандарту виконання пошуково-ексгумаційних робіт та увічнення пам'яті загиблих, посиленням потреби формування єдиного меморіального простору на всій території України під час повномасштабної війни.

Особливість запропонованого в дослідженні підходу полягає у розгляді Українського національного пантеону в контексті модерного націєтворення. Теоретично обґрунтовано, що національна пам'ять об'єднує населення навколо образів національних героїв тим самим долає етнічні розбіжності, інтегрує його в єдину політичну націю. Меморіальний комплекс є носієм групової пам'яті етносу. Зважаючи на те, як гостро стоїть питання перепоховання представників української інтелігенції та національно визвольного руху будівництво меморіальних споруд є пріоритетним напрямком державної політики пам'яті. Цей вид роботи дозволяє проводити політику національного примирення водночас із процесом декомунізації. Одним із державних завдань в цій галузі є зведення Українського національного пантеону.

Проаналізовано, як функціонують національні пантеони за кордоном для виокремлення позитивного досвіду у створенні власного Пантеону. Було досліджено процес оформлення законодавчої бази щодо започаткування в Києві Українського національного пантеону протягом 2014-2021 рр. та впорядковано результати у вигляді діаграми. Визначено причини, які впливають на відстрочування реалізації проєкту.

У підсумку наголошується, що необхідність створення Українського національного пантеону зумовлена його здатністю зберігати національну пам'ять, об'єднувати населення навколо образів видатних вітчизняних діячів, та мобілізувати народ для творення політичної нації.

Ключові слова: історична пам'ять, національна пам'ять, меморіальний комплекс, національні герої, Український національний пантеон.

Запорізьке територіальне відділення МАН України

Валиулліна Аліна Рустемівна,

учениця 11 класу Комунального закладу «Запорізька спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Січковий колегіум» Запорізької обласної ради

Науковий керівник :

Лукашенко Мирослава Павлівна, вчитель історії Комунального закладу «Запорізька спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Січковий колегіум» Запорізької обласної ради

Ідея створення Українського національного пантеону як елемент націєтворення

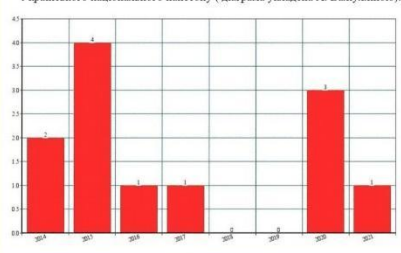
Мета роботи

обґрунтувати необхідність створення Українського національного пантеону для прискорення процесу націєтворення та формування національної ідентичності

Завдання дослідження

1. Дослідити теоретичний каркас понять історичної та національної пам'яті.
2. Розглянути перспективу створення меморіального комплексу, як місця пам'яті.
3. Визначити роль Українського національного пантеону в процесах відновлення національної пам'яті, консолідації суспільства, та націєтворенні.
4. Спираючись на нормативно-правові акти з питань створення Українського національного пантеону провести аналіз проблем, які перешкоджають його появі.

Динаміка прийняття нормативно-правових актів з питань створення Українського національного пантеону (діаграма укладена А. Валиулліною).

Висновки

Пантеон, як вид меморіального комплексу увічнює героїв певного народу і залучає спільноту до збереження пам'яті про визначні події історії власного народу і самоусвідомлення себе як нації. Враховуючи, що минуле нашого народу продовжує залишатися предметом маніпуляцій і дезінтеграції населення, зведення Українського національного пантеону є актуальним державним завданням тому, що сприятиме єднанню і мобілізації сил українського народу для творення політичної нації.

Об'єкт дослідження

українське націєтворення та формування національної ідентичності

Предмет дослідження

процес створення Українського національного пантеону

Ілюстрація Юрій Журавель "Битви за рідну землю" : <https://zhurawell.com.ua/>

Методи дослідження описовий, історико-порівняльний, хронологічний, історико-генетичний

Хід роботи :

1. Аналіз наукового доробку з питань створення Українського національного пантеону, та її класифікація.
2. Дослідження процесу формування національної та історичної пам'яті в Україні.
3. Формування переліку функцій меморіального комплексу як інституту пам'яті. Аналіз світової практики заснування пантеонів визначних діячів.
4. Розгляд аспектів вітчизняної історії, та обґрунтування потреби спорудження Українського національного пантеону.
5. Характеристика позиції української влади до ідеї створення Українського національного пантеону, а також процесу оформлення законодавчої бази щодо започаткування Пантеону. Створення діаграми.
6. Оформлення результатів дослідження.

Результати дослідження

1. З'ясовано, що існують три орієнтовні концепції добору національних героїв до Українського національного пантеону. Перша концепція передбачає перепоховання в ньому всіх виданих діячів «українського тисячоліття»: від Ярослава Мудрого до героїв останньої війни. Друга обмежується діячами XX та XXI століття, головним чином, нині похованими за кордоном та її підґрунтям є закон "Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність" згідно з яким визначено саме поняття борця за незалежність України у XX столітті. Третя концепція визначає один критерій поховання в Пантеоні – це винятковий внесок людини в здобуття Україною державної незалежності, розбудову державності та збереження територіальної цілісності.
2. Поза форматом Українського національного пантеону залишитися низка митців, науковців, представників духовенства, чий могилам загрожує ліквідація чи втрата через несплату землекористування або за недоглядом. Для увічнення пам'яті цих діячів створена Алея почесних поховань представників української військово-політичної еміграції на Лук'янівському цвинтарі, де вже похований Олесь.
3. Досліджено процес оформлення законодавчої бази щодо започаткування Пантеону та результати впорядковано у вигляді діаграми. Законодавчу базу складають : постанова Верховної Ради про вшанування пам'яті Героїв України, указ президента про заходи щодо створення меморіалу українських героїв
4. Проблеми, які перешкоджають появі Українського національного пантеону пов'язані з практичними питаннями фінансування та землевідведення. Будівля Українського національного пантеону була спроектована в 2019 році Василем Николішиним, але її проєкт досі не розглянуто на державному рівні, та не забезпечено подальший його розвиток. Питання Українського національного пантеону не зазначене окремим пунктом в проєкт державного бюджету на 2022 рік.

АНОТАЦІЯ

Кузнєцов Владислав Андрійович,
*учень 11-Б класу Запорізького навчально-виховного комплексу №67
Запорізької міської ради Запорізької області*
Науковий керівник: *Соболенко Юлія Петрівна,
вчитель історії Запорізького навчально-виховного
комплексу №67, спеціаліст вищої
категорії вчитель-методист*

**ДІТИ ПІД ТИСКОМ СТАЛІНСЬКОЇ ІДЕОЛОГІЇ В ЕПОХУ
ГОЛОДОМОРУ**

Дослідницький проєкт присвячено висвітленню впливу сталінської ідеології на дітей в епоху Голодомору.

У ході дослідження було ґрунтовно проаналізовано, узагальнено та інтерпретовано результати попередніх досліджень з даної проблематики (праці Нані Гогохії, Станіслава Кульчицького, Володимира Сергійчука, Інни Шугальної тощо). Також було опрацьовано джерельну базу дослідження: промови та виступи партійних діячів, документи та матеріали радянських органів влади та громадських організацій (друковані, архівні у відкритому доступі); матеріали періодичної преси (оцифровані газети 20-30-х років ХХ ст.); листи, скарги, щоденники, свідчення та розповіді людей, що пережили Голодомор 1932-1933 років (друковані, архівні у відкритому доступі). Огляд джерельної бази переконує в її інформативності та достовірності, що дозволило автору зробити самостійні висновки.

У цій історичній розвідці акцентовано увагу щодо впливу сталінської ідеології на формування спотворених духовно-моральних цінностей у дітей в епоху Голодомору. Розкрито основні організаційні та агітаційно-пропагандистські форми, методи роботи партійно-комсомольських функціонерів та представників радянських органів влади, за допомогою яких дитяча аудиторія перетворювалася на провідників завчених ними сталінських ідеологічних штампів щодо розбудови соціалістичного «раю».

У результаті, «корисна» активність дітлахів була направлена на агітацію вступу до колгоспів, охорону зерна, боротьбу з куркулями та доноси на розкрадачів державної та колективної власності тощо.

Окремо було досліджено питання спротиву дітей політиці влади, визначено та підтверджено фактами прояви антирадянських настроїв дитячого населення у 20-30-х рр. ХХ ст. у вигляді критичних висловлювань, частівок, віршів, різноманітних написів тощо.

Для створення повноцінної картини щодо реального відношення сталінського режиму до підростаючого покоління було проаналізовано динаміку смертності дитячого населення УРСР (до 1937 р. УСРР) у зазначений період. Автором зроблена спроба на конкретних прикладах продемонструвати, чому не

можливе встановлення точних цифр померлих за статтю та віковими групами: проблема специфічного статистичного обліку, коли при переписах немовлят не записували; не підлягали обліку та реєстрації новонароджені діти, що швидко помирали; не обліковувалися загиблі в дорозі до пунктів призначення діти куркулів, виселених одноосібників; акти про смерть у 1932 році в більшості районів УРСР не видавалися; з 1934 року радянська влада взяла курс на приховування справжніх масштабів трагедії; у роки Другої світової війни та повоєнний час втрачено істотну частину статистичних документів.

Ключові слова: діти, сталінська ідеологія, Голодомор, колективізація, радянська влада, соціалізм, «вірні лєнінці», піонери, пропаганда та агітація, доноси, антирадянські настрої.

Секція: історія України

АНОТАЦІЯ

*Шкабарня Ірина Віталіївна, учениця 11 класу
КУ «Пологівський ліцей «Основа» Пологівської міської ради
Пологівського району Запорізької області
Науковий керівник: Тоцька Софія Ігорівна вчитель історії*

ПРОЯВИ СЕПАРАТИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ (ЛИСТОПАД 2013 – ТРАВЕНЬ 2014 РР.)

Актуальність дослідження. У листопаді 2013 – травні 2014 рр. Україну сколихнув сепаратизм, який характеризувався підризом політичної, економічної, соціальної та територіальної цілісності. Важливим є дослідження питання сепаратистичних виявів на Півдні України, як одного з центрів поширення сепаратизму. Розуміння та сприйняття важливості вивчення питання сепаратизму необхідне задля недопущення у подальшому розриву єдиної держави та нації.

Актуалізація дослідження полягає в ретельному та негайному вивченні сепаратизму на Півдні України, адже це явище створює небезпеку в Україні та за її межами, створюючи дисбаланс сил на європейському континенті.

Вперше досліджено сепаратистичні рухи з листопада 2013 по травень 2014 рр. у найбільших містах Південної України: Запоріжжі, Херсоні, Одесі, Миколаєві, Дніпрі та АР Крим. Встановлено, що кожна територія має свої особливості поширення сепаратизму.

Виділено 3 етапи сепаратизму на території Південної України протягом листопада 2013 – травня 2014 рр.: 1 етап (листопад 2013 – лютий 2014 рр.), 2 етап (березень – квітень 2014 рр.), 3 етап (травень 2014 р.)

Ключові слова: сепаратизм, Південна Україна, тітушки, мітинги, протистояння.

АНОТАЦІЯ

*Задорожня Діана Юрійвна,
учениця 9 класу філії Великобілозерського НВК
Великобілозерська ЗОШ I-II ступенів №3,
вихованка гуртка «Юні екскурсоводи» КЗ «Центр туризму» ЗОР
Науковий керівник: **Орел Альона Володимирівна**, вчитель історії філії
Великобілозерського НВК Великобілозерська ЗОШ I-II ступенів №3,
керівник гуртка «Юні екскурсоводи» КЗ «Центр туризму» ЗОР*

**ДІВОЧІ ВОРОЖІННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ТРАДИЦІЙНОЇ ЗИМОВОЇ
КАЛЕНДАРНОЇ ОБРЯДОВОСТІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ (НА МАТЕРІАЛАХ,
ЗІБРАНИХ НА ТЕРИТОРІЇ ВЕЛИКОБІЛОЗЕРСЬКОЇ ГРОМАДИ)**

Дослідницьку роботу присвячено висвітленню ворожіння як елементу традиційної зимової календарної обрядовості українців на півдні України, зокрема на території Великобілозерської громади.

Проаналізувавши результати експедиції, дослідивши деякі способи ворожіння нами було визначено регіональні особливості ворожінь на території Великобілозерської громади, що зумовлено особливостями заселення краю.

Встановлено взаємодію ворожінь з календарними обрядами та ритуалами, що походить ще з дохристиянських часів.

Доведено, що сьогодні народні ворожіння набули ознак звичайних обрядів, стали традиційними під час свят.

Доведено, що більшість дівочих ворожінь втратили свою магічну функцію і перетворились на розваги, і лише деякі види ворожінь частково збереглися, та завдяки процесам трансформації змінили мотивацію і виконуються інколи лише заради розваги.

Проаналізувавши зібраний матеріал, поспілкувавшись з жителями району, зробивши відповідні описи традицій, з'ясовано, що жителі (особливо дівчати) Півдня України, зокрема Великобілозерського району Запорізької області знають та частково виконують обряди, але в дуже спрощеному, трансформованому вигляді та досить часто без розуміння змісту обрядів.

Ключові слова: ворожіння, гадання, мантичні дії, дівування.

АНОТАЦІЯ

Лагода Надія Сергіївна,
учениця 8 класу філії Великобілозерського НВК
Великобілозерська ЗОШ I-II ступенів №3,
вихованка гуртка «Юні екскурсоводи» КЗ «Центр туризму» ЗОР
Науковий керівник: Орел Альона Володимирівна, вчитель історії філії
Великобілозерського НВК Великобілозерська ЗОШ I-II ступенів №3,
керівник гуртка «Юні екскурсоводи» КЗ «Центр туризму» ЗОР

ВЕСНЯНІ СКОТАРСЬКІ ЗВИЧАЇ ТА ОБРЯДИ ЖИТЕЛІВ ВЕЛИКОБІЛОЗЕРСЬКОЇ ГРОМАДИ

Дослідницьку роботу присвячено висвітленню весняних скотарських звичаїв та обрядів жителів Великобілозерської громади Запорізької області

Нами було досліджено витоки скотарської обрядовості нашого краю, вивчено її структуру та систему народних обрядів в контексті традиційно-побутової культури жителів Півдня України на матеріалах, зібраних у Великобілозерському районі.

В ході проведення дослідження ми ознайомилися з теоретичною базою стосовно тематики дослідження опрацювали науково-пізнавальну літературу та архівні джерела. Провели чисельні етнографічні експедиції, велику пошукову роботу у Великобілозерському районі використовуючи метод «усної історії». Проаналізовано форми застосування скотарської обрядовості весняного циклу на території Великобілозерської громади; виділено основні напрямки: обрядовість за для охорони худоби та ритуали на отримання прибутку.

В процесі дослідження визначено регіональні особливості:

- поєднання елементів обрядовості, пов'язаної з тваринництвом, різних регіонів, перш за все зумовлене особливостями заселення Півдня України;
- на сучасному етапі скотарська обрядовість, хоч і продовжує свої існування, але в дуже спрощеному, трансформованому вигляді, що зумовлено поступовим скороченням та на початку 20-х рр. ХХІ ст. різкою відмовою сільського населення займатися тваринництвом, хоча й отримала новий виток розвитку у відродженні театралізованих дійств народними етнографічними колективами;
- найбільш поширеними залишаються традиції та обряди, присвячені вигону худоби.

Ключові слова: скотарська обрядовість, вигін худоби, оберіг, «підковник».

АНОТАЦІЯ

Свіжінко Анастасія Євгенівна,
 учениця 9 класу комунального закладу
«Олексіївський опорний заклад загальної середньої освіти»
Смирновської сільської ради
Пологівського району Запорізької області
Науковий керівник: Калашнікова Тетяна Іванівна
 вчитель історії комунального закладу
«Олексіївський опорний заклад загальної середньої освіти»
Смирновської сільської ради
Пологівського району Запорізької області

ВЕСІЛЬНА ОБРЯДОВІСТЬ ЖИТЕЛІВ СМИРНОВСЬКОЇ ГРОМАДИ

Зацікавленість щодо вивчення весільної обрядовості завжди була стійкою і масовою. Зародження нової сім'ї, відтворення народонаселення починалося із важливої події в житті кожної людини – весілля. Саме тут переплелися релігійно-християнські, правові, морально-етичні погляди суспільства. Разом з тим це і найяскравіше дійство, яке відображає культуру та традиції і є цінним матеріалом для пізнання побуту народних мас.

Упродовж XX – XXI століть, у ході історичних подій та процесів модернізації, обряди зазнали змін. Традиції втрачають своє значення і не передаються новим поколінням, відходять у минуле, саме це і призводить до уніфікації, збіднення колориту життя українського села.

Дослідницький проєкт присвячено детальному вивченню весільної обрядовості жителів сіл Смирновської громади Пологівського району: Олексіївка, Смирнове, Вершина Друга з кінця 40-х до 90-х років XX ст.

У ході дослідження визначено етапи весільного дійства, дано характеристику підготовки до свята, його проведення, описано одяг наречених та супутні атрибути. Проаналізовано традиції весільних обрядів українців та білорусів і названо їх спільні та відмінні риси, вказано запозичені звичаї даних народів один у одного. Розроблено відповідну таблицю, в яку внесені результати пошукової роботи. Зібрано і записано спогади односельців, рецепти місцевих весільних страв, фото і фольклорний матеріал.

Вдалося простежити динаміку трансформації весільної обрядовості жителів нашої місцевості та встановити причини цього процесу. З'ясовано, до того ж, що у ході асиміляції білоруси перейняли весільні традиції українського народу.

Ключові слова: звичаї, традиції, весільний обряд, сватання, посаг, наречені, свати, дружок, дружка, шлюб.

АНОТАЦІЯ

Бічук Анастасія Олександрівна, учениця 10 класу
Ліцею №5 ММР ЗО, Комунальний заклад «ЦЕНТР позашкільної освіти»
Мелітопольської міської ради Запорізької області.
Науковий керівник: **Пачев Сергій Іванович**, к.і.н., доцент МДПУ
імені Богдана Хмельницького, науковий керівник МАН

БРЕКСІТ: ОЧІКУВАННЯ ТА НАСЛІДКИ

Метою роботи є дослідження процесу протікання процесу виходу Великобританії з Європейського Союзу та аналіз наслідків Брексіту. Актуальність роботи обумовлена необхідністю розгляду суспільно-політичних та соціально-економічних трансформацій у процесі виходу Великої Британії з ЄС у комплексі. Завданням роботи є з'ясувати стан дослідження проблеми і джерельну базу; розкрити процес прийняття рішення щодо Брексіту; проаналізувати процес прийняття рішення щодо Брексіту; виявити політичні, економічні та соціальні наслідки виходу Британії зі складу ЄС.

У роботі встановлено, що процес прийняття рішення про вихід Великобританії зі складу ЄС виявився достатньо непростим та довгим за тривалістю, тому на останніх його етапах на плечах депутатів британського парламенту було покладено велику відповідальність за прийняття правильних рішень, установлення комфортних домовленостей виходу та терміну адаптації країни до нових змін. Явище виходу Британії зі складу Європейського Союзу зчинило значний вплив на певні аспекти повсякденного життя громадян, такі як: політична ситуація у країні, економічне становище, міжнародна торгівля для підприємців, зміна правил міграційної системи та прийняття до навчання у вищі навчальні заклади країни. Причини змін у суспільстві Британії слід шукати не лише в певних змінах щодо правил та законів, виданих після виходу Британії з ЄС, а й в у становищі суспільства протягом протікання процесу прийняття остаточного рішення щодо виходу.

Ключові слова: Великобританія, Європейський Союз, Брексіт, торгівельна угода ЄС і Британії.

АНОТАЦІЯ

Горбов Роман Геннадійович,
учень 9 класу Костянтинівського районного
НВО №1 «Таврія», вихованець гуртка
«Історичне краєзнавство»
КЗ «Центр туризму» ЗОР

Наукові керівники: **Горбова Ольга Анатоліївна**, вчитель історії
Костянтинівського районного НВО №1 «Таврія», керівник гуртка «Історичне
краєзнавство» КЗ «Центр туризму» ЗОР, **Горбов Геннадій Олександрович**,
вчитель історії Костянтинівського районного НВО №1 «Таврія»,
Тубольцев Олег Валентинович, керівник ГО «Нова Археологічна школа».

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АРХІТЕКТУРИ РОВІВ ГЕНЕРАЛКИ 2 ТА КУРГАНІВ ЯМНОЇ КУЛЬТУРИ

Дослідницьку роботу присвячено аналізу дослідження особливостей спорудження системи переривчатих ровів курганів ямної культури та рондел пам'ятки Генералка 2 на о. Хортиця.

В епоху енеоліту територія степової і частково південної частини лісостепової смуги Східної Європи була заселена племенами ямної культурно-історичної спільноти, які залишили велику кількість одноманітних підкурганних поховань й малочисельні поселення. Було проаналізовано історію дослідження ямної культури, визначено характерні риси матеріальної культури її представників.

Досліджено наявні археологічні джерела вказаного періоду, що дає змогу здійснити порівняльний аналіз переривчастих ровів курганів ямної культури та рондел Генералки 2.

Переривчаті рови характерними є лише для курганів ямної культури епохи енеоліту – ранньої бронзи та для пам'ятки Генералка 2.

І ронделам Генералки 2, і переривчастим ровам курганів епохи енеоліту-бронзи властиві ряд спільних ознак. Вони є близькими за формою та параметрами глибини й ширини ровів, довжиною та кількістю сегментів, датуванням. Радіовуглецеві дати спорудження ровів ямної культури та рондел Генералки 2 вказують на одночасність існування цих споруд на величезній території.

Ключові слова: ямна культура, ямна культурно-історична спільнота, ранній бронзовий вік, система ровів, рондели.

Відділення історії

Секція: історичне краєзнавство

АНОТАЦІЯ

Балашов Ігор Броніславович,

*учень II класу Плодородненського ліцею Плодородненської СР
Мелітопольського району Запорізької області*

*Науковий керівник: Касьянова Людмила Миколаївна, вчитель історії
Плодородненського ліцею Плодородненського СР
Мелітопольського району Запорізької області*

ЦЕГЛЯНО-ЧЕРЕПИЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. НА ТЕРИТОРІЇ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Дослідницьку роботу присвячено вивченню оригінальної цегли та черепиці другої половини XIX ст. – початку XX ст. та аналізу стану її виробництва на території Мелітопольського регіону. Речовою джерельною базою дослідження виступала власна колекція оригінальної клеймованої цегли та черепиці вказаного періоду Мелітопольського регіону.

У процесі вивчення ідентифіковано більшу частину зразків цегли та черепиці, також надано загальну характеристику та встановлено різновиди цього будівельного матеріалу поширеного у вказаний період. З'ясовано технологію виготовлення цегли та черепиці, яка застосовувалася на території Мелітопольського регіону.

Досліджено стан цегляно-черепичного виробництва, визначено об'єми та рівень виробництва. У процесі знайомства з галуззю виявлено, що її історія тісно пов'язана з німецькими колоніями регіону, а зростання об'ємів виробництва – з темпами колонізації краю.

З'ясовано перелік виробників цегляно-черепичного виробництва та систематизовано їх.

Ключові слова: цегла, черепиця, цегляно-черепичне виробництво, клеймо.

Запорізьке територіальне відділення МАН України Цегляно-черепичне виробництво другої половини XIX - початку XX ст. на території Мелітопольського району

Балашов Ігор Броніславович, учень 11 класу Плодородненського ліцею
с. Плодородне Мелітопольського району Запорізької області
Науковий керівник: Касьянова Людмила Миколаївна, вчитель історії
Плодородненського ліцею

Мета: вивчити всі наявні зразки оригінальної цегли та черепиці даного регіону та оцінити стан розвитку цегляно-черепичного виробництва у другій половині XIX – початку XX ст. на території Мелітопольського району.

Завдання:

1. Проаналізувати наукову літературу та охарактеризувати джерельну базу з даного питання;
2. Вивчити різновиди цегли та черепиці, якими представлений регіон, ідентифікувати та систематизувати її;
3. Описати технологію цегляно-черепичного виробництва, поширеного у Мелітопольському краї;
4. З'ясувати масштаби та особливості цегляно-черепичного виробництва.

Об'єкт: оригінальна цегла та черепиця середини XIX – початку XX ст. Мелітопольського району з власної колекції.
Предмет: цегляно-черепичне виробництво середини XIX – початку XX ст. на території Мелітопольського району.

Виготовлення цегли та черепиці
(фото зроблено автором)

Хід дослідження

Процес дослідження проходив одночасно з пошуком зразків цегли та черепиці на території Мелітопольського району, вивчення її характеристик, клейм. Аналіз писемних джерел кінця XIX – початку XX ст. дав можливість встановити її виробників, об'єми та рівень цегляно-черепичного виробництва регіону.

Бубна

Конькова
трикутна

Різновиди черепиці
(фото зроблено автором)

№ пп	Вид продукції (черепиця)	Розміри у см (довжина + ширина)	Вага (кг)
1	Німецька	36 × 22	2,3
2	Марсельського типу	44 × 24	3
3	Татарська	34 × 21	2,2
4	Татарська масивна	25 × 48	4,2
5	Бубна	34 × 21	2,4
7	Конькова трикутна	36 × 21	3,5

Німецька

Марсельська

Татарська

Татарська
масивна

(Таблиця фізичних характеристик черепиці розроблена автором)

Приклади клеймування

Черепиця виготовлена
родиною
МИНАЕВИХ

(фото зроблено автором)

Висновки:

1. Цегла та черепиця Мелітопольського регіону класифікується за її характеристиками та призначенням на стандартну, укорочену, фасонну і плинфу.
2. При вивченні клейм встановлено виробників цегли та черепиці регіону хоча деякі зразки ідентифікувати не вдалося.
3. З'ясовано технологію виготовлення цегли та черепиці, яка застосовувалася на території Мелітопольського регіону, яка була досить ефективною для того часу.
4. Цегляно-черепичне виробництво у Мелітопольському регіоні виникло під час колонізації краю у середині XIX ст., з приходом німців-колоністів, які мали досвід такої діяльності та державну підтримку і зросло у 2-3 рази.

Відділення історії

Секція: історичне краєзнавство

АНОТАЦІЯ

***Войникова Ольга Сергіївна,**
учениця 10 класу Бердянського муніципального ліцею
Бердянської міської ради Запорізької області
Наукові керівники: **Войникова Ольга Сергіївна,**
вчитель історії та права Бердянського муніципального
ліцею Бердянської міської ради Запорізької області
Оргієць Оксана Миколаївна,
доктор наук з державного управління,
доцент кафедри менеджменту та адміністрування
Бердянського державного педагогічного університету*

ЗЛАМАНІ ДОЛІ ДРУЖИН «ВОРОГІВ НАРОДУ» (НА ПРИКЛАДІ ЖИТТЯ МЕШКАНКИ М. БЕРДЯНСЬКА ЗАККІТ З.М.)

Дослідницьку роботу присвячено аналізу умов перебування та «ламання» особистості у засланні дружин «ворогів народу» на прикладі життя мешканки м. Бердянська З.М. Заккіт.

Актуальним у даному контексті є аналіз методів діяльності та впливу тоталітарної системи на особистість, насадження бездуховності до сімейних цінностей та боротьба з космополітизмом, які пояснюють пострадянський синдром сучасного суспільства, негативно впливаючи на процес становлення Нової України.

Метою дослідницького проєкту є висвітлення невідомих фактів із життя дружин «ворогів народу», зміну їх життєвих принципів шляхом створення жорстоких умов та політичної пропаганди в радянських таборах.

Здійснена перша спроба комплексно розглянути вплив радянської репресивної системи, а саме довготривале утримання у виправному таборі системи ГУТАБу, на зміну життєвих принципів жінки «ворога народу» на основі документів особистого походження. На основі архівно-слідчих справ ДАЗО простежено особливості формування слідчих справ.

Ключові слова: ГУТАБ (головне управління таборами рос ГУЛАГ), сімейне заручництво, ЧСИР (члены семей изменников родины), АЛЖИР (рос. Акмолинский лагерь жен изменников родины), «ворог народу», «зрадник батьківщини», «великий терор».

Відділення історії
Секція: історичне краєзнавство

АНОТАЦІЯ

*Жданова Еліза Віталіївна,
учениця 11-А класу Запорізької гімназії №46
Запорізької міської ради Запорізької області
Науковий керівник: Боровенська Оксана Миколаївна,
учитель історії Запорізької гімназії №46
Запорізької міської ради Запорізької області*

РОЛЬ ЖІНКИ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дослідження присвячено вивченню вкладу жінок у повоєнну відбудову Запорізької області і ґрунтується на порівнянні газетних статей 1943-1953 рр. зі спогадами учасників подій. У ході роботи було опрацьовано та систематизовано велику кількість архівних та наукових матеріалів.

Для реалізації комплексного аналізу ролі жіноцтва у відновленні економіки після Другої світової війни (мета проєкту) було поставлено та досягнуто таких дослідницьких завдань: охарактеризувати кількість і важливість жіночих робіт окремо на відбудові Дніпрогесу, промислових підприємств, сільського господарства області; проаналізувати механізми залучення жінок до процесу відродження народного господарства радянським керівництвом та ін.

У результаті дослідження було доведено, що відбудова здійснювалася фактично жіночими руками.

Ключові слова: жінки, Друга світова війна, відбудова, Дніпрогес, четверта п'ятирічка, соціалістичне змагання, гендер.

Жданова Єліза Віталіївна,
учениця 11-А класу Запорізької гімназії №46

Науковий керівник:
Борovenська Оксана Миколаївна,
учитель історії Запорізької гімназії №46

Об'єктом дослідження є вклад жінок у процес відбудови Запорізької області.

Предметом розгляду даної проблеми є становище жінки-трудівниці, що бере участь у післявоєнній відбудові.

Хронологічні межі дослідження розглядають період з кінця 1943 р. до початку 1953 р. **Метою дослідження** є комплексний аналіз ролі жіноцтва у відновленні економіки після Другої світової війни, а також виявлення чинників, що сприяли або перешкоджали розвитку гендерної рівності у радянському суспільстві.

Роль жінки у післявоєнній відбудові Запорізької області

Дослідницькі завдання

1. З'ясувати роль жінок у відбудові промисловості та народного господарства Запорізької області шляхом аналізу періодичної літератури в обраних хронологічних межах та сучасних наукових праць.

2. Висвітлити природу засобів, які були застосовані владою для залучення жінок до процесу післявоєнної відбудови, у тому числі пропагандистські, перевірити правдивість інформації, поданої в періодиці.

3. Охарактеризувати кількість і важливість жіночих робіт окремо на відбудові Дніпрогесу, промислових підприємств, сільського господарства області.

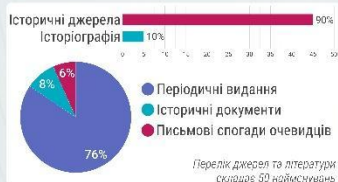
4. Визначити фінансовий стан, умови проживання і праці жінок-відбудовниць.

5. Встановити взаємозв'язок між сімейними обов'язками жінки та її робочим і суспільно-політичним життям.

Етап 1. Визначення концепції дослідження

- звертати першочергову увагу на особистості, біографії, життєві історії, які якнайкраще можуть передати становище жінок найнижчого класу
- дослідивши самостійно окремі деталі та об'єднавши їх у єдину картину, побачити реальну ситуацію
- порівняти свої висновки з тією інформацією, що поширювала влада

Етап 2. Збір матеріалів і фактів

Етап 3. Перевірка інформації

- публікації 1980 і 1987 рр. зі спогадами та описом подальшого життя жінок-відбудовниць
- експонати краєзнавчого музею, які доповнюють та уточнюють інформацію періодики
- власна статистика, створена автором на основі списків нагороджених орденами та медалями з вибіркою 497 та 193 особи
- критичне осмислення радянської пропаганди

Етап 4. Аналіз результатів дослідження

Було проведено ґрунтовний аналіз окремих фактів з малодоступних джерел, їх співставлення і систематизацію. Вперше в інформаційному просторі було сформовано загальну картину становища жінки в умовах післявоєнної відбудови в контексті утвердження гендерної рівності в радянському суспільстві. На основі проведеного дослідження було сформовано нові та неупереджені висновки з теми.

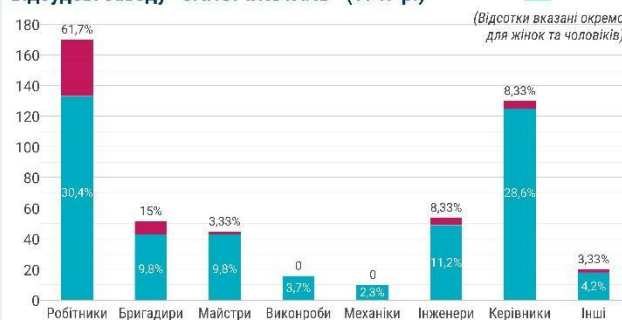
Методи дослідження

Теоретичні: аналіз, узагальнення, систематизація, порівняння, історичний метод

Емпіричні: аналіз документів, опис, порівняння

Методи обробки даних: реєстрування, статистичний аналіз

Відзначені медалями або орденами працівники на відбудові заводу «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» (1947 р.)

(Статистичні дані зібрані, опрацьовані та подані у вигляді графіків автором роботи самостійно)

Відзначені медалями або орденами працівники сільського господарства Запорізької області (1947 р.)

(Статистичні дані зібрані, опрацьовані та подані у вигляді графіків автором роботи самостійно)

Висновки

- У ході опрацювання великої кількості джерел з теми конкретними фактами та статистикою було доведено, що відбудова Запорізької області здійснювалася фактично жіночими руками. Незважаючи на жалюгідні умови проживання, голод, вони перевищували встановлені норми, завдяки чому промисловість була відроджена у короткий термін.
- Головним засобом примушення жінок до інтенсивнішої праці стали соціалістичні змагання. Також застосовувалися пропаганда, заохочення.
- Незважаючи на величезний внесок в економіку, жінки рідко займали керівні посади і постійно стикалися з наступними проблемами:

необхідність самотужки піклуватися про дитину та вести домашнє господарство

відсутність освіти, через що жінки були змушені обирати низькокваліфіковані роботи

гендерні стереотипи, патріархальні традиції

Відділення історії
Секція: історичне краєзнавство

АНОТАЦІЯ

Іванов Володимир Дем'янович,
*член Енергодарської малої академії наук учнівської молоді
Енергодарської міської ради Запорізької області,
учень 11-А класу Енергодарської гімназії №5
Енергодарської міської ради Запорізької області
Науковий керівник: Губарева Світлана Федорівна,
керівник гуртка Енергодарської малої
академії наук учнівської молоді Енергодарської міської ради
Запорізької області ЕМАН, вчитель історії*

КОЗАЦЬКА ЗБРОЯ XVII – XVIII СТ. У МУЗЕЯХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дослідницьку роботу присвячено вивченню зразків козацької зброї XVII – XVIII ст., які зберігається в фондах музеїв Запорізької області, з точки зору класифікації за видами та процесом вдосконалення.

У ході роботи було проаналізовано історіографію щодо озброєння запорізьких козаків XVII – XVIII ст.; уточнено інформацію щодо видів козацького озброєння XVII – XVIII ст.; досліджено зразки козацької зброї XVII – XVIII ст. в колекціях музеїв Запорізької області в аспекті класифікації за видами та вдосконаленням.

З'ясовано, що українська історіографія має ґрунтовні дослідження із озброєння козацького війська, зокрема у XVII – XVIII ст., коли військова майстерність запорозьких козаків набула свого розквіту. Наукові розвідки складають теоретичне підґрунтя пропонованого дослідження.

Козацьке військо в цей період XVII – XVIII ст. мало досить широке різноманіття зброї, арсенал якої поповнювався трофейною, а також зброєю власного виробництва. З розвитком збройних технологій козацька зброя також вдосконалювалася.

Сім музеїв Запорізької області мають колекції козацької зброї, знайомство з якими дає досить повне уявлення про стан озброєння війська. Найбільш значну колекцію експонують державний заповідник «Хортиця» та приватний музей історії зброї (магазин «Діана»).

Ключові слова: запорозькі козаки, козацька зброя, види озброєння, шабля, гаківниця, рушниця, пістоль, спис, сокира, кистень, «часник».

